

GALEB

1-2

LETNIK XXX.
1983-1984

30 LET GALEBA

LETNIK XXX. - 1983-84
SEPTEMBER - OKTOBER 1983
ŠTEVILKA 1-2

VSEBINA

F. B.: Galeb v trideseto letu	1	Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak: Grozdje
Miroslav Košuta: Kaj je abeceda	2	Zanímivosti: Vojan T. Arhar: Muha na zatožni klopi
Tone Pavček: Šala za šolo	3	Iz naših šol: Lojze Abram: Delo in razvedrilo naših šolarjev
Jelka Bakula: Šolske torbe	3	Med taborniki RMV: Taborniških 30 let
Tone Seliškar: Povest partizanske zvezstobe	4	Šport: Lojze Abram: Pestra športna dejavnost najmlajših
Helena Bizjak-Paš: Uganke	7	Veselo v planine: Duško Jelinčič: Tržaški alpinisti v Himalaji
Miroslav Košuta: Ob morju	8	Bralna Značka: D. L. Zakaj bralna značka
Vojan T. Arhar: Na pragu dneva	8	Zapojmo veselo: Janez Bitenc: Lenka se skriva, Luna na vozičku
Utvta: Jesenska	9	Šolarji pišejo
Neža Maurer: Zlati copati	9	Danilo Gorinšek: Nagajivka
Fran Roš: Rozkin črni dan	10	Urednikova beležnica
Ela Peroci: Torbica nosi deklico v šolo	11	Za bistre glave
Ludovika Kalan: Bele rože	12	Za spretne roke: Vera Poljšak: Metulj
Neža Maurer: V šolo	13	3. stran platnic
Vojan T. Arhar: Gobarin	13	Ilustracije za to številko Galeba so naredili:
Danilo Gorinšek: Žabja prireditev	14	li: Marjanca Jemec-Božič (str. 3, 7, 8, 9, 14, 17); Marjeta Cvetko (str. 12, 14, 19, 31, 42); Leon Koporc (str. 16, 24); Božičar (str. 10, 26); Jelka Reichman (str. 3, 9, 13); Bine Rogelj (str. 19, 25, 29); Albert Sirk (str. 4, 5, 6, 7.); Magda Tavčar (str. 22, 23, 30, 3. str. plat.); Janko Testen (str. 11, 20).
Helena Bizjak-Paš: Uganke	14	Priloga: Tržaška kreditna banka, Tržaški pomorski klub »Sirena« — besedilo in slike Lojze Abram.
Miha Matè: Opica in sir	15	Naslovna stran: Dimitrij Križman, 5. r. OŠ »France Bevk« — OPCINE.
Miroslava Leban: Čoči v dvigalu	16	
Helena Bizjak-Paš: Uganke	17	
Vitali Kostilov, prev. Stana Vinšek: Miško	18	
Niko Grafenauer: Abeceda	19	
Danilo Goirnške: Zakaj je osel dolgouh	20	
Neža Maurer: Dober učenec	21	
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Ribic	22	
Na trgovati	23	
Lev N. Tolstoj: Kdo je tat?	24	
Meta Rainer: Gobji bal	25	
Jelka Bakula: Pri spomeniku	26	
Danilo Gorinšek: Mišek Miško	26	
Berta Golob: Nana	27	
Podobe iz preteklosti: Sandi Sitar: Dvanajst patentov inženirja Živica	28	
Valentin Polanšek: Činček gleda čudo	29	

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. Cacci 6, 34137 Trst, tel. 795873, 794672 — Aphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst — Posamezna številka: 1.500 lir, dvojna: 2.000 lir, naročnina: 10.000 lir

Trst SKL

12660/1983/84

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

F. B.

GALEB V TRIDESETO LETO

Moji dragi, mladi prijatelji,

najprej prisrčen, lep pozdrav! Upam, da ste vsi zdravi in veseli ter da preveč ne objokujete počitnic, ki so žal tako hitro minile. Dobro vem, kako je težak vsak začetek, toda nič ne pomaga, novo šolsko leto je steklo in je treba zavihati si rokave. Kaj bi govorili, je pač že tako, da brez setve ni žetve. No ja, tiste nove, vsakodnevne skrbi, ki se pojavljajo s šolo, nas večkrat spravljajo v nejevoljo. Priznam, da zadeva ni enostavna: zdaj je namreč treba zgodaj vstajati, v naglici se pripravljati, vseskozi hiteti, da prideš pravočasno v šolo, treba je stalno paziti, da ničesar ne pozabiš, ničesar preslišiš, da se dostojno vedeš, da si pazljiv pri pouku, potem je treba čakati, da odrešujoče zazvoni, dolgo, potrežljivo čakati — lakota pa taka! — ko končno lahko pohitiš domov in malce zadihaš. Nisi pa še dodobra si opomogel, ko že moraš misliti na pripravo domačih nalog, na spraševanje, da ne govorim o izvenšolskih dejavnostih, obe nem pa ne smeš pozabiti še na vse tisto, kar že spada med prijetnejše obveznosti, kot npr. »nujni« obiski ali kak poseben konjiček. Eh, skrbi, skrbi! Toda kakšno zadoščenje potem, ko se trud spremeni v uspeh, odporn v željo po odkrivanju novega, kakšno zadoščenje, ko dolžnost postane hotenje po spoznavanju, potreba po svobodi, ki je sladka pesem materine besede, luč prostranih obzorij, žar zakladov srca in razuma, bogastvo dobrega, lepega, pravičnega.

Tu sem, da bi vam pomagal, da bi vam prišepetal kar največ odgovorov in skušal po svojih močeh zadostiti vsem vašim pričakovanjem. Kakor ste gotovo opazili, sem z veliko nestrpnoštjo čakal na začetek tega novega šolskega leta. Z njim namreč vstopam v trideseto, kar pomeni, da nisem več tako rosnog mlad. To seveda velja samo z ozirom na moja leta in na izkušnje, ki sem si jih nabral od tistega daljnega 1954., ko sem prvič stopil med čudovite otroke naše svobode. Kar se pa tiče srca, ostajam in bom še naprej ostal to, kar edino lahko sem: živ in mlad!

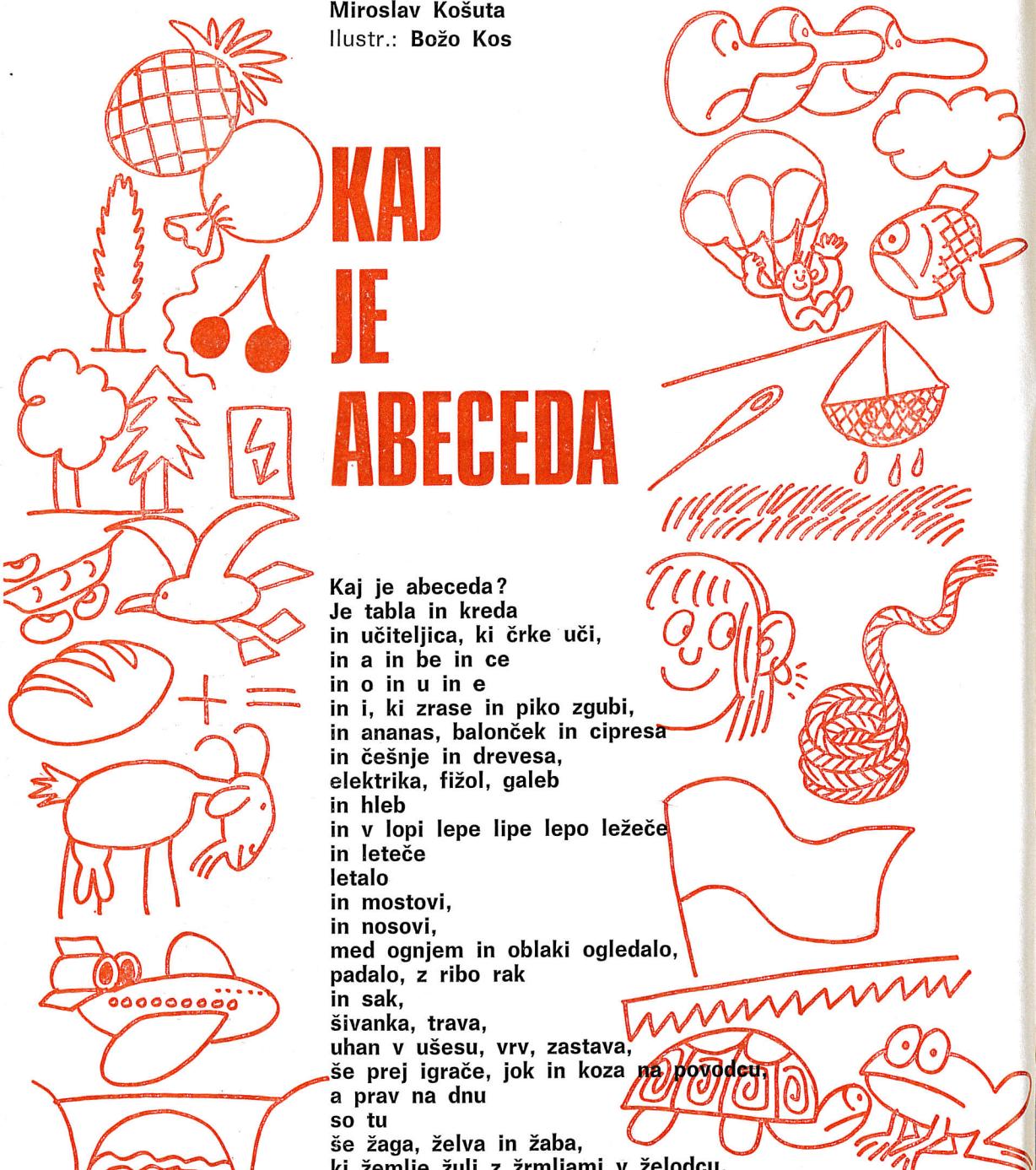
Vaš

Galeb

Miroslav Košuta
Ilustr.: Božo Kos

KAJ JE ABECEDA

Kaj je abeceda?
Je tabla in kreda
in učiteljica, ki črke uči,
in a in be in ce
in o in u in e
in i, ki zrase in piko zgubi,
in ananas, balonček in cipresa
in češnje in drevesa,
elektrika, fižol, galeb
in hleb
in v lopi lepe lipe lepo ležeče
in leteče
letalo
in mostovi,
in nosovi,
med ognjem in oblaki ogledalo,
padalo, z ribo rak
in sak,
šivanka, trava,
uhan v ušesu, vrv, zastava,
še prej igrače, jok in koza na povodcu,
a prav na dnu
so tu
še žaga, želva in žaba,
ki žemlje žuli z žrmljami v želodcu.

Tone Pavček

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Šala za šolo

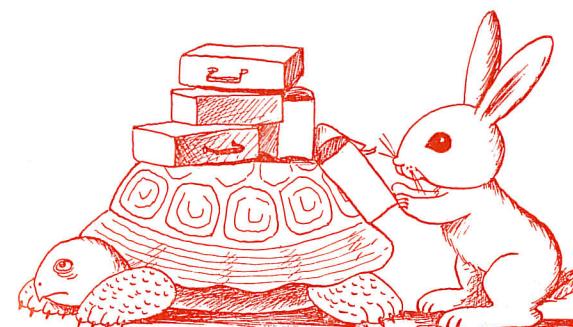
ČE STE ZA ŠOLO, A NISTE ZA ŠALO,
VAS BO POBRALO!
PRIŠEL BO NA MAH,
NA ŠESTIH NOGAH
LEV, STRAŠNI LEV
IN NE BO REKEL
NE BEV NE MEV,
PA VAS BO ZMLEL
V SONČNI PRAH,
PREDEN ZAVPIJETE: AH!

Jelka Bakula

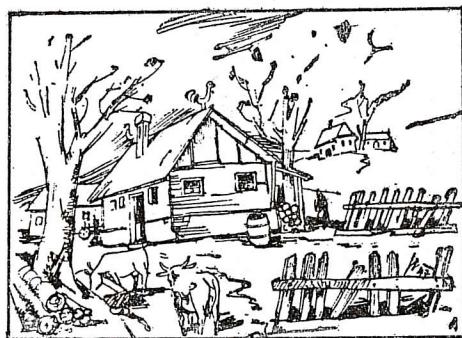
Ilustr.: Jelka Reichman

ŠOLSKE TORBE

ŽELVO PRIDNO ZAJČEK JAŠE,
TOVOR PELJE, TORBE VAŠE.
TEŽKE TORBE NATOVARJA,
TEŽKE TORBE RAZTOVARJA.
ŽELVIN JE OKLEP MOČAN,
HRBET VAŠ ŠIBAK, DROBAN.
ZAJČEK ŽELVO NAGRADI,
ZDAJ VESELI ŠOLARI
SEDEJO SPET MED KLOPI,
TAM SE PRIDNO VSAK UČI,
ČRKE VSE OD A DO I.

Povest partizanske zvestobe (1)

1. Na Kalu, majhnem hribovskem naselju pod gozdnatim Kumom, stoji skromna, a skrbno urejena domačija mladega gospodara Blaža in njegove družine.

2. Trinajstletni Blažev sin Pavlek je pasel krave, iskal lešnike, borovnice in jagode za svojo sestrico. Najbolj pa je ljubil gozd in deroč potok, ki je šumel v njem.

3. Nekega čemernega deževnega dne je mati trla orehe za velikonočno potico. Pavlek in mala Marička pa sta obdelovala buitaro in jo krasila s pisanimi trakovi.

4. Nenadoma je vstopil v hišo orožnik. Prinesel je očetu Blažu poziv za vojaške voje. »Kaj bo vojna?« pada težko na gospodarja Blaža in vso njegovo družino.

5. Po večerji sta prišla k očetu Blažu France, močan, delaven kmet, in Štrbenkov Dolfe, droben fant, zanikrn v telo, toda gizdavo oblečen prodajalec iz Litije.

6. Tudi soseda sta dobila poziv. Posedli so za mizo, pili domače žganje in se pogovarjali. »Domovina je v nevarnosti, braniti jo bo treba,« pravita Blaž in France.

7. »Kaj rēs ne vidita, da nam bo dal Hitler samostojnost?« zagovarja Dolfe Nemce, dvinge ovratnik svojega sukniča in pokaže kljukasti križ, ki se je svetil pod njim.

8. Blaž in France presenečena gledata v sosedu: »Izdajalec!« vzklkneta oba, skočita izza mize, pograbita Štrbenkovega fanta in ga vržeta z vso silo čez prag.

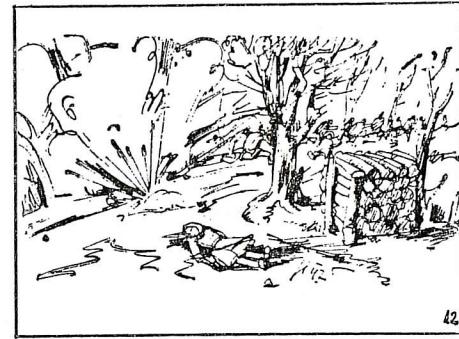
9. Ko so se na cvetno nedeljo vaščani vračali iz cerkve, so nenadoma obstali. Silno bučanje je šumelo izpod neba, da se je zemlja tresla. Težki bombniki so se bližali.

10. Nenadoma so se jekleni ptiči spustili proti zemlji. Votel grom je sledil gromu, da je uboge ljudi popadel neznanski strah: »To je začetek strahot, to je vojna!«

11. Ljudje so zbežali v hosto, le mala Marička je obstala na poti. Jekleni ptič se je spustil nizko, strojnica je zaropotala in deklica se je zgrudila na stezo.

12. Mati je planila k Marički, z dlanjo ji je hotela ustaviti kri, pa zaman. Dvignila jo je proti nebu in v grozi zavpila: »Nedolžnega otroka ste ubili! Prekleti!«

13. Žalostno je klenkal navček, ko so pokopavali Maričko. Na grobu je dejala mati Pavlek: »Obljubi, da jo boš maščeval!« »Obljubljjam!« je dejal Pavlek odločno.

14. Kmalu potem se je svet čisto zasukal. Možje, ki so odrinili na vojno, so se zdaj vračali na svoje domove. Mnogi so odmetali orožje, množice pa so bile zbegane.

15. Ko je Pavlek čepel na veliko soboto na robu gozda, je opazil gručo vojakov, ki so v izkopano jamo položili strojnico, jamo spet zakopali ter skrbno pokrili z rušo.

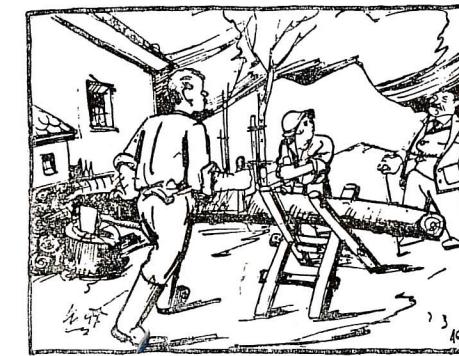
16. Pavlek je prisluhnil besedam: »Pogum tovariši! Uprli se bomo sami in dvignili orožje, kajti ta zemlja je naša! Pognali bomo požrešnega tujca iz naše domovine.«

17. Kmalu za njimi se je pripeljal v avtomobil Štrbenkov Dolfe, oblečen v obleko nemške policije. Zdaj so ljudje na mah zvedeli, odkod je imel vedno toliko denaria.

18. Zbegani vaščani so se tujih vojakov bali in jim zato stregli. Nekateri, ki so pričakovali, da jim bodo Nemci prinesli blagostanje, tega niso mogli nikdar dočakati.

19. Gospodar Blaž pa se je držal le svoje hiše. S Pavlekom sta žagala drva, ko je prišel mimo Frece in pozdravil: »Heil Hitler!«. »Dobro jutro!« mu je odzdravil Pavlek.

20. »E, poba, od sedaj moraš v pozdrav dvigniti roko. Takole —« mu pokaže Frece. »Tako ne bom pozdravljal, nisem Nemec!« odvrne Pavlek in se zdrzne: kaj se godi?

Helena Bizjak-Paš

ZVEZAN VES
IMA LAJKO
ENO ALI NOBENO
OSLOVSKO UHO.

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Ob morju

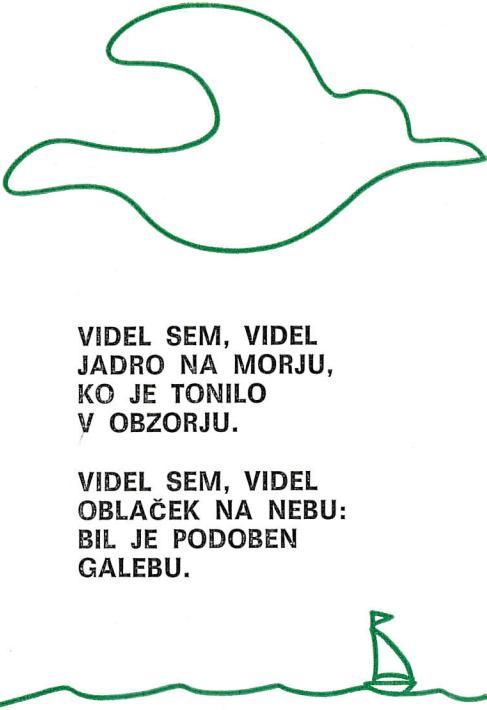
Vojan Tihomir Arhar
Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Na pragu dneva

V zarji sonce zjutraj vstane,
boža speče cicibane.

Ptički glasno žvrgolijo,
cicibane prebudijo.

Rože z oken jim cvetejo,
ko veselo v vrtec grejo.

Utva

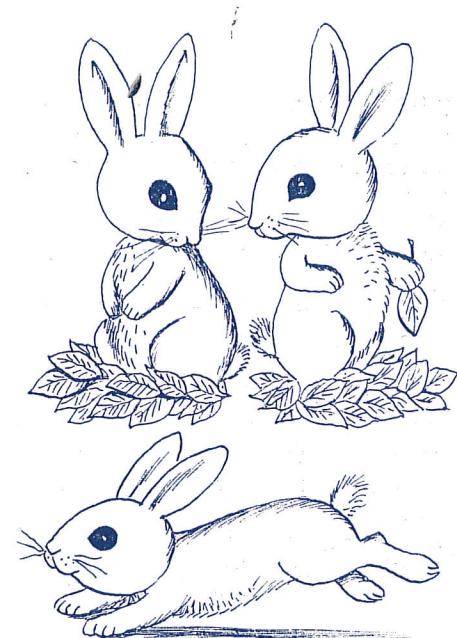
Jesenska

Tiho, tiho, tiho,
nina, nina, nana,
da bo mogla spati
naša dobra mati
zemljica zaspана.

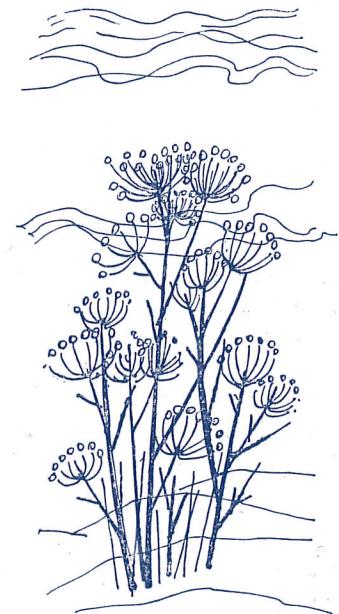
Tiho tiho tiho,
nina, nina, nana,
ptički so se skrili,
črički so umolknili,
padla mrzla slana.

In čez zlato sonce
zastor potegnile
so megllice sive,
da bo lahko spala
zemljica zaspана.

Neža Maurer

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

Ilustr.: Jelka Reichman

ZLATI COPATI

Pride oktober —
zajce zazebe v podplate.
Pride oktober —
že jim drevesa
sešijejo zlate copate.

Topli copati
kakor cekini zvenijo
— zares so zlati —
zato jih zajci sezujejo,
kadar bežijo.

Rozkin črni dan

Rozika je bila stara sedem let, morali so jo vpisati v šolo. Ampak šola takrat ni bila več slovenska, bila je tuja, nemška.

»Nič ne pomaga,« sta rekla oče in mati. »Tudi drugi otroci ne bodo razumeli nemške učiteljice. Potrpi, dokler ne bo drugače!«

Potem sta še naročala:

»Če te bo v soli kdo vprašal, kje je brat Vinko, reci, da je vojak v Nemčiji.«

Rozika je prikimala. Saj to je že razumela, da Nemci ne smejo izvedeti, da je Vinko partizan, da prihaja ponoči partizani k njim in da so na kozolcu skrivali ranjenca.

Bilo je oblačno, hladno jutro. Učiteljica jih je pričakovala in jih peljala v razred. Rozika je sedla v prvo klop.

»Wie heisst du?« jo je učiteljica vprašala po imenu.

Rozika je ni razumela, pa si je hotela pomagati iz zadrege tako, da je šepetaje ponovila vprašanje:

»Vihajstu?«

To je učiteljico razjezilo in potisnila je Roziko nazaj v klop.

Prišel je tudi učitelj v temni uniformi. Najprej je dolgo govoril, potem pa je z učiteljico pregledoval papirje in klical otroke po imenih. Vsak je moral vstati.

Ko je vstala Rozika, si jo je natanko ogledal in jo nato vprašal:

»Wo ist dein Bruder?«

Zdelo si ji je, da je vprašanje razumela, saj ga je pričakovala. In beseda bruder je zvenela podobno kakor brat.

»Soldat,« je hitro odvrnila.

»Bandit. Partizan,« je zavpil učitelj.

Razburjen je mahal z rokami in svaražno gledal deklico.

»Hinaus!« je nato ukazal in sunil Roziko iz prve klopi. Pokazal ji je v prazno zadnjo klop. Potem je s kretnjami skušal dopovedati otrokom, da se ne smejo družiti z njo, ker je banditova sestra.

V odmoru, ko so bili sami, so otroci Roziko tolažili. Brž ko so zaslišali učiteljičine korake, pa so preplašeni prhnili vsak v svojo klop.

Torbica nosi deklico v šolo

»To bo twoja šolska torbica,« je rekel oče svoji mali hčerki. In deklica se je začudila:

»Joj, kako je velika!«

»Veliko reči boš morala nositi s seboj v šolo, zato sem ti kupil veliko torbico,« ji je povedal.

»Kaj bova dala vanjo?« ga je vprašala deklica.

»Vse, kar boš potrebovala. Kar poglej,« ji je odgovoril oče in pričela sta zbirati in zlagati v torbico: prvo berilo, prvo računico, prvi zvezek, prvo beležnico, prvi svinčnik, prvo pero, prvo radirko, prve barvnike, prvo risanko, prvo ravnilo, prvi čopič, prve šolske copatke.

»Prvo šolsko malico,« se je oglašila babica in ji je malico takoj prinesla. Zavila jo je v bel prtiček in jo varno položila k vsem drugim rečem v torbico.

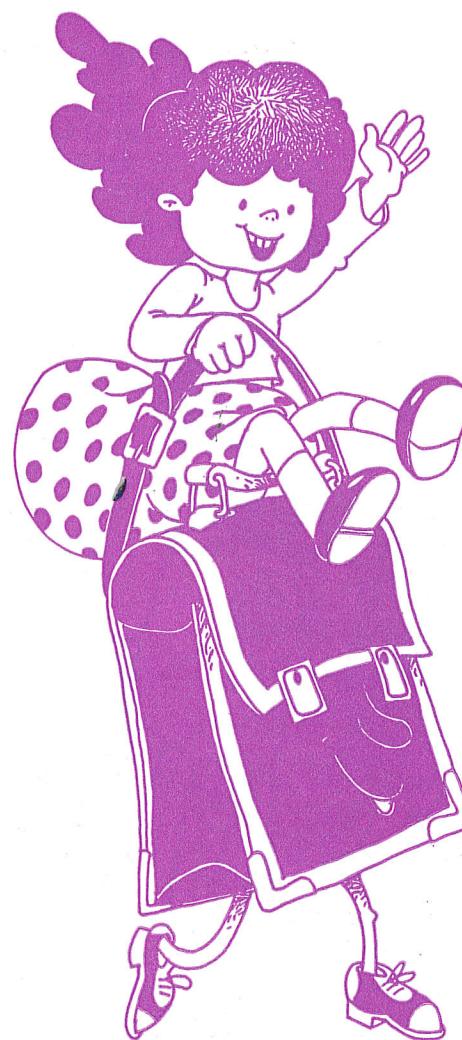
»Prvo vrečko frnikol za igro v odmoru,« je nadaljevala mama in podarila hčerki vrečko pisanih frnikol.

Deklica je kar gledala in ni mogla verjeti svojim očem.

»Toliko prvih reči za prvi šolski dan?« je vprašala. Nečesa se je bala, a tega ni rekla na glas.

»Smo še kaj pozabili?« je vprašal oče.

»Medvedka ne bi rada pustila samega doma,« je pomislila deklica. Šla je k postelji in ga zbudila.

»Medvedek, v šolo greva,« mu je rekla in medvedek je vesel zlezel v šolsko torbico. Malo se je moral stisniti, a je šlo.

Tako. Šolsko torbico so zaprli, da se ne bi kaj iz nje zgubilo. Vsi domači so zaželeti deklici srečen prvi šolski dan.

»Hvala,« je rekla deklica in se postavila pred veliko in polno šolsko

Ludovika Kalan

Bele rože

Bele rože
je november zopet stkal
in najlepše
za grobove je izbral.

Ne za vse. Oh,
borcev padlih sto in sto
krije zemlja
tuja — kje, ne ve nikdo!

Le v spominu
src ljubečih še žive,
grob neznani
tihe iščejo solze.

V belih rožah
vidi mati drag obraz,
v vzduhu vetra
čuje daljni sinov glas...

Ilustr.: Marjeta Cvetko

torbico.

Zdaj je prišlo tisto, česar se je vedno bolj bala:

Torbica je bila težka! Pretežka!

Poskusila jo je dvigniti, a je ni mogla.

Pa je objela torbica deklico in jo odnesla v šolo.

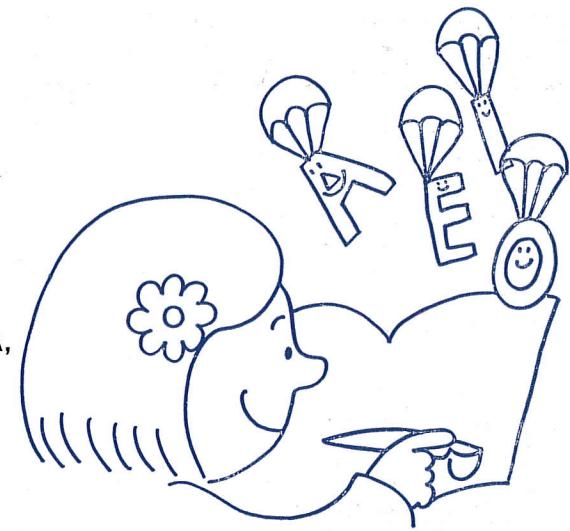
In jo še danes nosi v šolo.

Ilustr.: Božo Kos

Neža Maurer

V šolo

MAMA KUPI ČEVELJČKE,
NAŠA ANKA V ŠOLO GRE.
OČKA KUPI TORBICO,
ANKA SE UČILA BO.
V TORBICO BO ZVEZKE DALA,
V ZVEZKE ČRKE PRIPELJALA.
VSAKO BO POKLICALA,
V ZVEZEK JO ZAPISALA.
KO BO ČRKE VSE POZNALA,
BO DEBELE KNJIGE BRALA.

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Jelka Reichman

GOBARIN

Gozdni palček Gobarin
jurčke majcene sadí;
ves v kraguljčkih: cin, cin, cin,
v levi jerbašček drži.

Stari palček Gobarin,
ko dežuje, pohiti;
sonce kuka iz meglin,
jurčki so, a škrat že spi!

ŽABJA PRIREDITEV

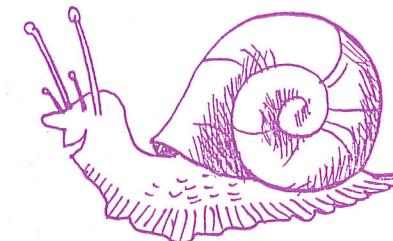
Kajpak imajo tudi žabe, krastače, urhi, žaboni in drugi kvakci svoje društvo. Imenuje s kratico ŽRK. To seveda ne pomeni nič drugega kot žabji regljaški klub. Ondan je predsedstvo tega društva — predseduje mu častni član Brkonja Mačkon — sklenilo, da bo priredilo prihodnjo nedeljo veliko veselico s tombolo, na kateri bi bile glavne nagrade mušice, vešče, črvi in druge slaščice. Zakvakali so člani tega društva takole vabilo na to veselico: »Vstopnine ni, na tomboli je možno dobiti stonoge, črve, muhe, pajke in druge sladkarije. Na sporedu bo najprej mimohod žab, žabonov, reg, krastač in drugih kvakcev pred častnim predsednikom Brkonjo Mačkonom. Druga točka bogatega sporeda bodo športne igre: skok v daljavo, hitri tek, potapljaštvvo in plavanje. Po drugi točki bo odmor, med katerim bo koncertiral naš priznani pevski

zbor »Rega rega kvak kvak kvak!« Nato sledi splošno rajanje in ples. Za jedačo in pijačo bo obilno poskrbljeno. Če pa bi mogoče kdo še kljub temu ostal lačen, lahko pojé, kar bo dobil na tomboli. Prisrčno vabljeni! Pripis: če bi se tedaj pojavile kje v bližini kake štorklje, se preloži veselica na čas, ko bodo lette odletele v južne kraje. Z žabjim pozdravom: predsedstvo ŽRK, oziroma Žabjega regljaškega kluba!«

Helena Bizjak-Paš
Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

POČASEN, LEN,
PA HIŠO IMA.
A V HIŠO GRE EDEN,
NE MORETA DVA.

Opica in sir

Dve mački sta šli na sprehod in našli kos sira. Obe sta ga hoteli imeti in se nista mogli pogoditi. Prosili sta opico za svet, a ta jima je rekla:

»Nič lažjega kot to. Sir razdelim na dva enaka dela in vsaka dobí polovico.«

Mački sta nasvet sprejeli. Opica je vzela tehnicco, razdelila sir in tehtala.

»Tale,« je rekla in pokazala na večji kos, »je težji.«

Vzela ga je in ga odgriznila. Ko pa ga je spet položila na tehnicco, je bil lažji od drugega. Zdaj je vzela težjega in ga odgriznila. To je večkrat ponovila, da je navsezadnje pojedla ves sir.

Mačkama pa ni ostalo nič.

Čoči v dvigalu

Silvana je vtaknila ključ v ključavnico in odklenila vrata. Čoči jo je slišal in brž pritekel, saj je bil pošteno lačen in je vedel, da mu gospodinja, kadar gre nakupovat, vedno kupi ribe. Mucek je torej pritekel k vratom. Videl je Silvano, ki jih je odprla, videl, kako je gospodinja vzdignila torbe, in videl je tudi tam zunaj odprto dvigalo. Lepo, rdeče pobaranovo, razsvetljeno dvigalo je očaralo malega mucka Čočija.

»Počakaj, Čoči, kam siliš, počakaj no, da vsaj torbe odložim. Uf, ti si vedno tako lačen. Toda, Čoči! Čooči!« Silvana se je zavedela, da je Čoči smuknil skozi vrata, ko je bil mu-

cek že v dvigalu. Brž je planila k njemu, da ga ustavi in ga spravi na varno, a kaj, dvigalo se ji je pred nosom zaprlo. Zaslišala je Čočija, ki je zaklical »Mijauuu.« A videla ga ni več. »Čoči!« je zakričala Silvana, a Čoči se je že peljal vse više in više. Sam je čepel v rdečem dvigalu. Lepo se mu je zdelo. Videl je, kako se prižigajo gumbi, drug za drugim. Dvigalo se je ustavilo. Groza! Vstopila je starejša gospa, ki je v naročju držala psička. Tako je bil majhen, da je Čoči prvi hip mislil, da je mucka, a ko je zalajal, se je Čoči kar stresel. Taka majckena mrcina, pa ti tako laja. »Uh, kaj pa

ta mačka neumna dela v dvigalu?« se je ujezila gospa. Čoči jo je užaljeno pogledal, si pogladil brke in kar se da dostojanstveno pomahal z repkom. Kaj takega! Toda zgodilo se je še vse kaj hujšega. Gospa je, pomislite, brcnila našega mucka iz dvigala in se odpeljala. Čoči je lahko le še slišal psička, kako je lajal, nič drugega. S tačko si je masiral mesto, kamor ga je bila brcnila tista strašna ženska. »Mijau,« je zamijavkal, mženska. »Mijau,« je zamijavkal, »mijau, le kje je moja gospodinja? Za-

»Glej, glej, koga vidim, mucka!« je dejal droben glasek za njegovim hrbotom. Čoči se je ozrl in zagledal sivo živalico z repkom in brki. »O, kaj me tako gledaš, ti bi moral biti moj smrtni sovražnik, a veš?« mu je rekla živalica. Ne, Čoči tega ni vedel. Še slutil ni, da miši obstajajo. Živel je zadovoljen v toplem in velikem stanovanju in imel je gospodinjo, ki ga je razvajala na vso moč. Čemu neki bi moral loviti miši? Pa saj, v teoriji, v taki novi in moderni hiši miši sploh bi ne smelo biti. Vse to je razložil Čoči tudi mali miški. »Saj, saj.« Je prikimala ta, »v teoriji bi morallo biti tako. Toda kaj, ko pa ravno v teh modernih hišah najdemo najboljše poslastice. Ljudje ti mečejo v smeti take dobre ostanke hrane, da smo se vse miši lepo zredile. Še zbežati bi ne utegnile, če bi nas kaka mačka lovila.«

Miška, ki je bila precej praktična hiše, je Čočija pospremila v njegovo nadstropje. Mucek bi sam nikoli ne našel svojega stanovanja. Ločila sta se kot dobra prijatelja. Potem pa je začel Čoči na vso moč mijavkati: »Mijauuu, mijauuuu, sem tu, mijaaaauuuu!« In Silvana je slišala svojega mucka. Pritekla je in odprla vrata. »O Čoči, kako sem se bala, da sem te zgubila. Sploh nisem vedela, kje

naj te iščem.« In dvignila je mucka v naročje in ga pričela gladiti po rdečkasto se svetleči dlaki. Mucek je bil ves zadovoljen in je začel presti. Toda Silvana se je premislila: »Nič, Čoči, to si pa grdo napravil, da si kar tako zbežal, poreden si bil, da veš. Kar v kot pojdi in za kazeni boš brez kosila!« — »Mijau!« Se je začudil Čoči in bil trdno prepričan, da se mu godi najhujša krivica.

Helena Bizjak-Paš

Ilustr.: Marjanca Jemec-Božič

**BREZ KOLES VOZI
V DVE SMERI,
ŠEST JIH NOTRI
LAHKO STOJI.**

M I Š K O

Odrasli so bili preutrujeni od celodnevnega dela, zato so naprosili nas, vaško mladino, naj bi odgnali konje na nočno pašo. Mi pa smo bili nadvse veseli, če smo lahko zdrveli na hitrem konju! Veter je vršel v ušesih. Od samega navdušenja se je krčilo srce v prsih...

Komaj smo dočakali, da so konjem nadeli komate. Koj smo se jim zavihteli na hrbte, pa hajd!

Samo na Miška, tisto staro kljuse, se ni hotel povzpeti nihče. Bil je strahovito mršav, pravcati s kožo prevlečen okostnjak. Samega pa Miška tudi nismo smeli pustiti. Pot do paše je vodila skozi gozd, kjer bi se lahko izgubil v goščavi. Potem bi ga morali dolgo iskati.

Nekega dne smo se zopet pričkali, kdo bo zajahal Miška. Fantje so rekli, da sem zdaj jaz na vrsti in preden sem mogel oporekat, so že vsi zdrveli. Samo debel oblak prahu se je dvigal za dirjajočo čredo.

Kaj naj bi storil? Razdražen sem zlezel na Miškov koščeni hrbet in besen sem ga udaril s šibo. Tega pa uboga žival le ni dovolila! Miško je ritnil in se povzpel na zadnji nogi, da sem zletel kot puščica preko njegove glave. Padel sem na trdo, presušeno glinasto cesto in to tako nesrečno, da sem se onesveštstil.

Ko sem se spet zavedel, se mi je zdelo, kot bi nekdo z vlažno krpo božal preko mojega obraza. Odprl sem oči — pred menoj je stal Miško, globoko nagnjen nad mene in se me dotikal s svojimi mehkimi in hladnimi ustmi. Glej ga no — torej le ni pobegnil!

Poskušal sem vстатi, toda noge me niso ubogale. Ostra bolečina me je vedno znova prisilila na tla. Kmalu bi bil na glas zajokal.

Tedaj sem videl, da je Miško počasi upognil prednji nogi in pokleknil k meni. Majprej sem se prav prestrashil: Le kaj mu je? Miško pa me je samo gledal in se ni zganil.

Kaj, tole je napravil, da bi mi pomagal? No, kaj takega! Pozabil sem kljuvajočo bolečino v nogah, splazil na Miška in konj se je spet previdno zravnal.

Stari, ti si pa res fant od fare! sem pomislil ves ganjen. Na čelu se mi je bohotila velikanska bula, potolčena komolca sta krvavela. Naj bi se mogoče le raje koj vrnil domov? Toda potem bi moral ta prijazni konjček vso noč stati v zatohlem hlevu in žvečiti posušeno lansko seno. Ne, tega mu ne bi privoščil. In odjahal sem z njim do nočne paše.

Med potom sva srečala ostale fante, ki so svoje konje že spravili na pašo. Objahal sem jih v velikem

Niko Grafenauer

loku, ker sem se bal, da bi utegnili Miška iz gole objestnosti še udariti. Doma sem povedal očetu, kaj se mi je pripetilo. »Nič se ti ni treba čuditi,« je rekel. »Miško je bil vendor med vojno pri partizanih. Ne veš, koliko ranjencev je na svojem hrbtnu prinesel na varno!«

Bil je v četi bolničarjev. Gotovo mu je prešlo v meso in kri, da se ranjenca nikdar ne sme pustiti na cedilu. Zlat konjiček je tale naš Miško!«

Ilustr.: Bine Rogelj

A B E C E D A

Čudna stvar se je zgodila!
Pedenjped si gladi brado:
abeceda je shodila
in prireja zdaj parodo.

A se je pridružil Beju,
C je stopil s Č v korak,
D se je vzravnal ob Eju,
G je F prijel za frak.

Hipoma so se vse črke
poravnale na dvojice
in le Ž si grize brke,
ker ostal je brez družice.

Sam za drugimi koraka,
v brk se mu smeji kazalo.
»V abecedi je napaka,
ena črka je premalo!«

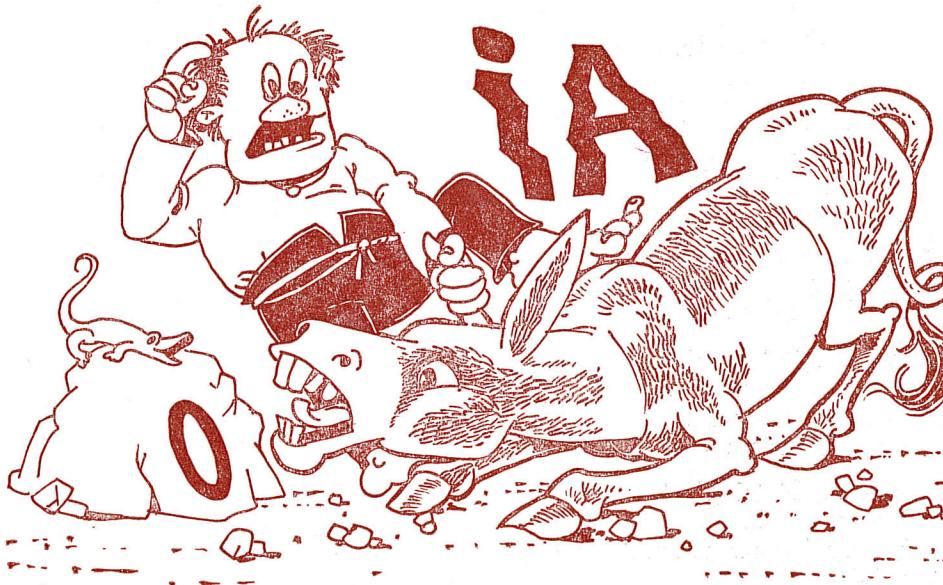
Pedenjpedu, bistri glavi,
žilica miru ne da.
Kot bi trenil stvar popravi:
k Ž pripiše takle A

ZAKAJ JE OSEL DOLGOUH

Osli, tako pravijo učeni ljudje, niso bili nekoč niti trmasti niti dolgoušci. Pravijo, da so bili osli nekoč pohlevne živali in so imeli prav majhna, drobna in kratka ušesa. Taka kot jih nemara imajo danes kužki, mucki, kozlički in kar je še teh zvestih prijateljev ljudi.

Pa je bil v tistih davnih časih nespameten človek, neki poldružnik »učenjak«, ki so se mu sukali možgani v narobno stran, in ta je imel osla. Ta osel mu ni storil nič žalega, delal, pravzaprav garal je od zore do mraka in ni imel njegov gospodar z njim nič sitnosti. Vendar ga je peklilo, ko ga je včasih kak šaljivec podražil, češ: zakaj je le njegov sivec tak osel, ki še brati ne zna... To ga je tako razdražilo, da je sklenil naučiti svojega oslička branja. Pri tem pa niti malo ni pomislil, da še on, osličkov gospodar, ne zna kaj prida brati, pa mu vendar nihče ne očita, da je osel. Zakaj bi torej moral prav osel znati, česar še njegov gospodar ne zna...

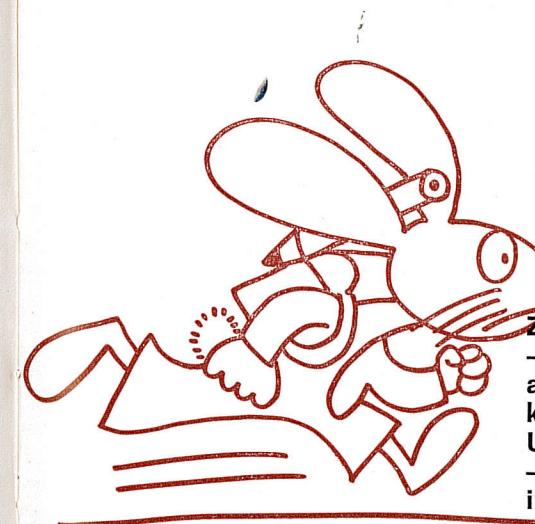
Na to, kot rečeno, sivčev gospodar ni niti malo pomislil in je kar začel vtepavati v ubogo osličkovo glavo prve pojme o branju — črke. Začel je s črko »O«. Narisal je z ogljem na belo skalo »O«, prikel oslička za glavo in mu jo tiščal v črni »O« na beli skali. Pri tem je ponavljal: »O, O, O, O!« Osel pa je povzdignil svoj glas in ponavljal za gospodarjem, toda ne: »O, O, O, O«, temveč »I-A, I-A, I-A, I-A!« Gospodar je že jel kuhati jezo in je bil rdeč v obraz kot kuhan rak. Toda poskusil je še enkrat, samo tokrat je kar butal sivčeve glavo v tisti črni »O«: »O, O, O, O!« Osliček pa kar ni mogel doumeti, kar je hotel gospodar, in je spet vztrajal pri svojem »I-A«. Tedaj pa je gospodarju že zmanjkalo potropljenja, navil mu je levo uho tako dolgo, da se je raztegnilo za tri prvotne dolžine. Osel je seveda od bolečine zarigal.

Nato je gospodar dal ubogemu osličku malo oddiha, vendar ne za dolgo. Kaj kmalu je spet nadaljeval s svojim »poučevanjem«. Ko pa je končno uvidel, da bo prej pripravil svojega vola, da se bo naučil rezgetati, kot pa svojega osla, da bi znal prebrati tisti nesrečni »O«, mu je navil še desni uhelj, da je postal prav tako dolg kot levi.

No, in od takrat pravijo, so vsi osli dolgoušci in seveda tudi trmasti!

Neža Maurer

Ilustr.: Božo Kos

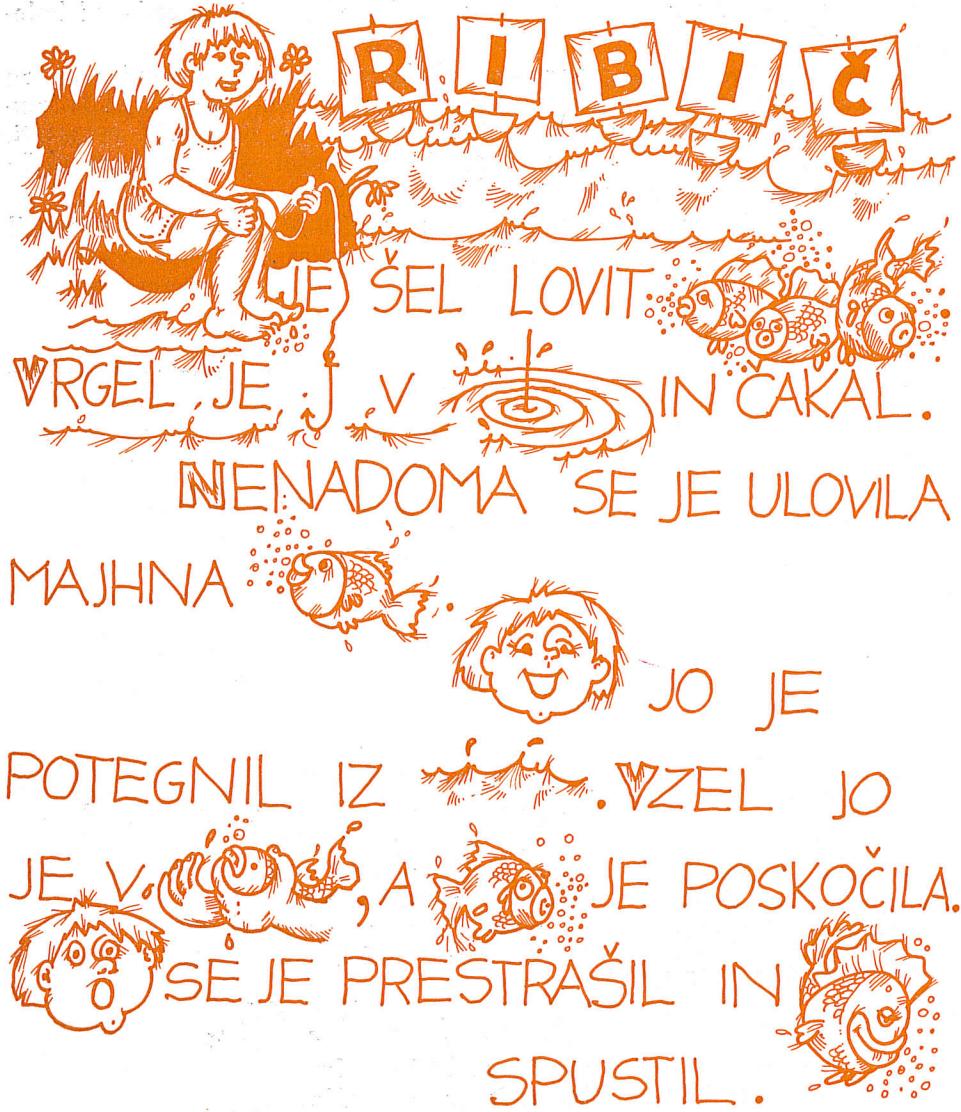
Dober učenec

Zajec je prišel pred šolo
— za ušesi je svinčnik in zvezek imel —
a revež se je prestrail,
ko je šolski zvonec zapel.
Ušesa je položil nazaj
— zvezek in svinčnik vsejal —
in jo v gozd med drevje ubral.

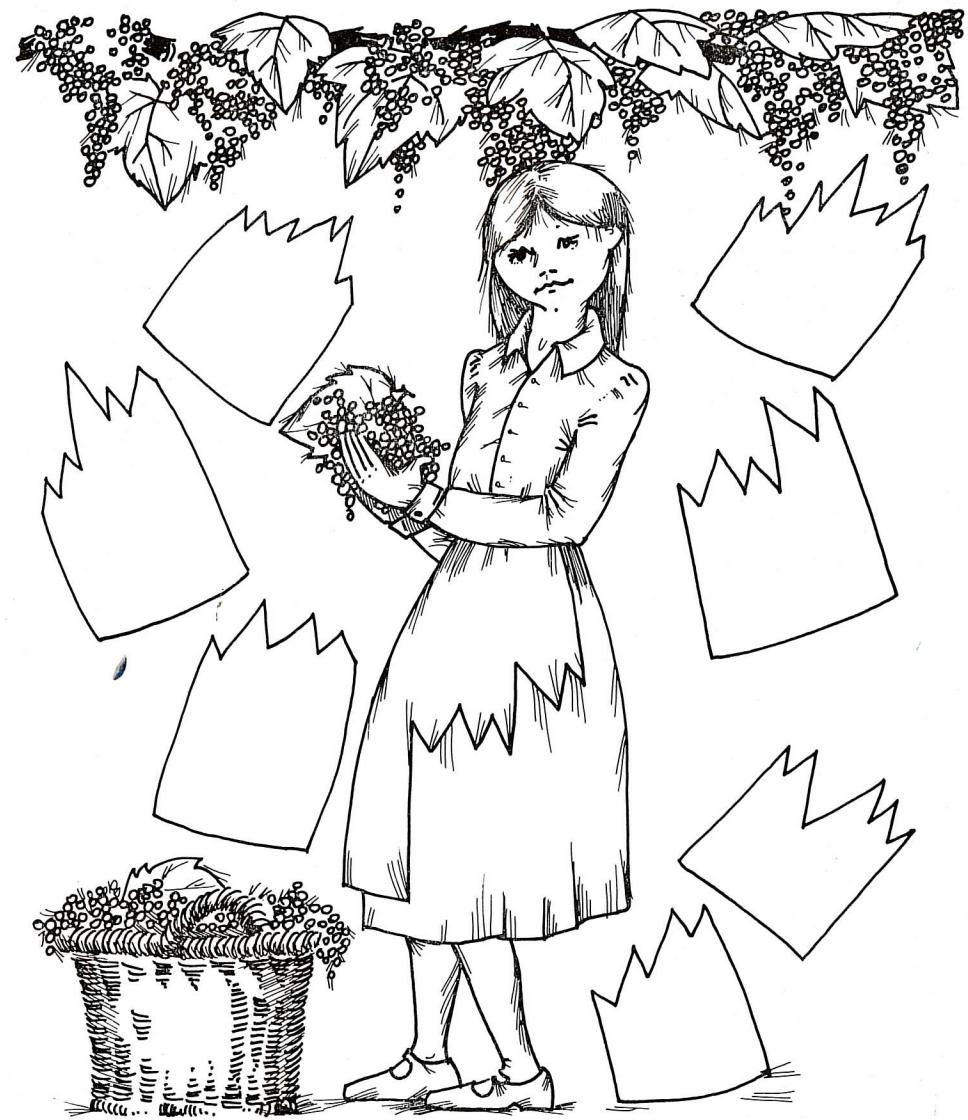
Mama zajka je rekla: »Kaj,
tako hitro si učenosti nabral?
Oh ja, da bi le vedno
bister in uren ostal!«

Vera Poljšak
Illustr.: Magda Tavčar

NA TRGATVI

KATIČIN PREDPASNIK SE JE MED TRGATIVO STRGAL. KATERA KRPA SPADA K STRGANEMU PREDPASNIKU?

KDO JE TAT?

NEKEMU KMETU JE ZMANJKAL DENAR, TATU PA NISO MOGLI ODKRITI. KMETJE SO SE ZBRALI IN SE POSVETOVALI. NEKI KMET PA JE REKEL:

»VEM BESEDO, PO KATERI ZAČNE TATU KUČMA NA GLAVI GORETI. KAR GLEJTE, TAKOJ SE BO VŽGALA!«

NEKDO IZMED NJIH SE JE PRIJEL ZA KUČMO IN ZDAJ SO VSI VEDELI, KDO JE TAT.

2. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Odprli so jo leta 1959 in spočetka je poslovala le z omejenimi možnostmi kot nekakšna hranilnica in posojilnica. S svojim resnim poslovanjem je kmalu pritegnila veliko število klientov. Na sliki: notranji prostori in ena od blagajn.

4. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Prostori banke so prenovili leta 1979 in so sedaj moderno opremljeni za zahotev bančnega poslovanja. Banka je pomnožila tudi svoj začetni kapital, si ustvarila veliko zaupanje med koristniki tekočih računov in hranilnih vlog, plodno pa je tudi poslovanje s trgovskimi partnerji. Na sliki: trezor banke, kjer hranijo denar in vrednostne papi- rje.

6. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Zadnje čase je poslovanje banke doseglo tak obseg, da je nastala potreba po odprtju podružnic. Upravitelji banke so sicer že pred leti vložili prošnje, a šele aprila 1983 so lahko odprli le eno podružnico pri Domju, v domu Antona Ukmarja - Mira. Na sliki: nova poslovalnica pri Domju.

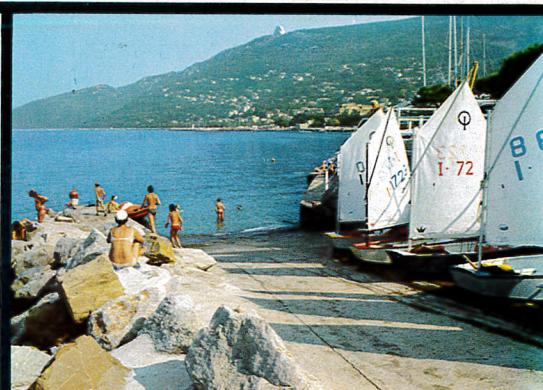
8. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Nova agencija je opremljena tudi s posebnim okencem, ki omogoča avtomobilistom opravljanje bančnih opera- cij kar v vozilu. Bančni uslužbenec preko posebnega raztegljivega predala opravi razne posle s stranko, ki udo- bno sedi v avtu. Na sliki: bančno oken- ce za avtomobiliste.

1. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Fašistična oblast je po prvi svetovni vojni uničila in pozaprla bančne zavo- de in hranilnice primorskih Slovencev. Po osvoboditvi so zato zamejski Slo- venci zahtevali povračilo ogromne ško- de. Končno je pristojna oblast, ne brez težav in ovir, dala dovoljenje Sloven- cem v Trstu, da odprejo svojo banko. Na sliki: sedež Tržaške kreditne ban- ke v ulici F. Filzi v Trstu.

3. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Po- stopoma se je poslovanje banke zelo razširilo in doseglo velik denarni pro- met. Ko je Tržaška kreditna banka ven- darle leta 1976 dobila dovoljenje za poslovanje s tujino, je odprla tudi devizni oddelek in se povezala s števil- nimi partnerji v evropskih državah in celo v Ameriki in Japonski. Na sliki: devizni in blagovni oddelek.

5. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Za učinkovito, hitro in donosno poslovanje so potrebni računalniški elektronski stroji, ki vsebujejo vse podatke o de- narnem prometu, klientih, obrestih in razni bančnih poslih. Na sliki: raču- nalniški center v prostorih banke.

7. TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Iz- kazalo se je, da je bila nova agencija potrebna, ker uspešno posluje. Bančni uradi pri Domju so neposredno pove- zani z računalniškim centrom v matični banki, tako da imajo uradniki takoj pri roki podatke o denarnem stanju klien- tov. Na sliki: moderno opremljena notranjost poslovalnice pri Domju.

2. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — S sodelovanjem preživelih članov predvojnega veslaškega kluba so stekle prve delovne akcije za ureditev drče, valobrana in sedeža. Drča je služila za spuščanje čolnov in jadnic, ker so odborniki kluba začeli prirejati prve jadralne tečaje za mladino in starejše. Na sliki: drča in valobran s pripravljenimi jadrnicami.

4. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Leta 1982 so odborniki kluba »Sirena« dobili v zakup večjo površino na obali v Barkovljah. Poleti 1983 so zato postavili novo montažno zgradbo, v kateri so si uredili klubske prostore, predavalnico, urade in skladišče. Večje jadrnice so običajno na dvorišču. Na sliki: nova klubska zgradba.

6. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Klub je leta 1979 nabavil šest enosedežnih jadnic »optimist«, pet pa so izdelali sami. Člani »Sirene« so tekmovali na več tekmovanjih, tudi vse-državnih in mednarodnih, in dosegajo lepe uvrstitve. Klub »Sirena« je bil leta 1980 sprejet v vsedržavno zvezo in lahko nastopa brez pokroviteljstva. Na sliki: najmlajši jadralci pridno vadijo na jadrnicah optimist.

8. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Med člani »Sirene« je že mnogo takih, ki že dobro obvladajo jadranje na deski, zato mislijo odborniki prirediti izpopolnitvene tečaje in po možnosti nastopati na raznih tekmovanjih. Na sliki: jadranje na deski je zelo privlačno.

1. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Leta 1927 je fašizem prepovedal vse slovenske organizacije, med temi tudi uspešni veslaški klub »Sirena«. Leta 1950 je neuspel poskus obnovitve kluba, ker ni bilo mogoče dobiti priveza na obali. Pomorski klub »Sirena« so obnovili v Barkovljah decembra 1976, ko so končno od Pristaniške ustanove v Trstu dobili v zakup majhno zemljišče ob morju. Na sliki: prostor, kjer ima sedež klub v Barkovljah.

3. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Prvi sedež kluba je bila večja baraka iz valovite kovine, ki jo sedaj uporabljajo za skladišče in shrambo čolnov, jader, vesel in raznih drugih pritiklin. Na sliki: baraka, namenjena za skladišče.

5. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Po obnovitvi kluba so odborniki v sodelovanju s klubni v Kopru in Ankarunu priredili jadralne tečaje za začetnike. Prvega se je udeležilo 14, drugega pa že 40 mladincev. Od leta 1980 so jadralni tečaji v Barkovljah na jadrnicah »optimist« in udeležuje se jih veliko število naraščajnikov. Na sliki: najmlajši na jadrnicah »optimist«.

7. TRŽAŠKI POMORSKI KLUB »SIRENA« — Jadralni šport je navdušil mnoge mlade ljudi. Klub ima v načrtu razvijanje veslanja in plavanja, začel pa je že prirejati tečaje v jadranju na deski, jadralni šport, ki je postal zelo priljubljen. Na sliki: jadralne deske, ki jih na klubskem prostoru hranijo zasebniki.

Meta Rainer

Ilustr.: Bine Rogelj

V bukovem gozdu
sredi dreves
v mraku začel se
gobji je ples.
Mnogo gospôde
gobje izbrane
je napolnilo
plesne dvorane.
Drobne kresnice
luč so prižgale,
žolne po deblih
takt ropotale.

V ritmu so pari
se zavrteli,
mladi in stari,
vitki, debeli,
da so klobučki
v zraku frleli.
Jurček-gobanček
stal je ob strani,
gledal je dame
v plesni dvoranji:
brezovke, sivke
in golobičke,
ajdovke, sirovke,
žolte lisičke, —
ali med vsemi
najbolj povšeči
mu je klobuček
pikčasti, rdeči...

Mušnico zalo
prosi za raj,
ta pa zabrusi
brž mu nazaj:
»Trudiš se, revček —
jurček zaman,
z mano bo plesal
vražji goban!«

GOBJI BAL

Pri spomeniku

Drobne ročice
lučke prižgejo,
bele stezice
spomine nam tkejo.
V beli so kamen
zvezdo vklesali,
da bi ljubiti
vedno jo znali,
da bi braniti
vedno jo znali.
Padlim v spomin
smo svečke prižgali,
imena herojev
si tiho prebrali.

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Božo Kos

Mišek Miško

Mišek Miško,
skoči v hiško,
lej jo, mačko
z drobno tačko!
Tačka drobna,
pa je zlobna
če udari,
se le varji,
če ima te,
več ne dá te,
kar pri priči
ti zapiči
zobke oglate,
da se vate
zasadijo,
pa — adijo!

NANA

Nana je bila že velika, kar trinajst let starejša od mene. Za igranje torej ni bila več pripravna. Z menoj je imela sitnosti, ker me je morala zvečer zibati, da sem zaspala. Večkrat sem se samo potuhnila. Potem ko se je tiho umaknila iz sobe, sem zagnala vik in krik. Spet me je morala zibati, kriva pa je bila mama, ker me je grdo razvadila.

Z Nano se nisva nikoli igrali, a sem jo kljub temu imela rada, ker sem bila lahko ponosna nanjo. Hodila je namreč v gimnazijo tako kot Kuratov Mirko in Čačkov Janez. Včasih so šli vsi trije skupaj. Šolsko torbo so nosili pod pazduho, nekoliko naslonjeno na boke. Tako je bilo treba nositi torbo, če si hodil v gimnazijo. Kaj takega iz samega spoštovanja do visokih šol ni prišlo na misel nikomur, dokler je hodil v osnovno šolo.

Naša Nana je imela črno aktovko. V njej je nosila tudi atlas. Vse zvezke je imela brez črt in to se mi je zdelo na moč imenitno. Učila se je tudi latinščino. Kdor v vasi ni znal napisati dopisa za davkarijo, je prišel k Nani.

Bila sem skrajno ponosna nanjo. Dopoldne, ko je bila v šoli, sem hodila posedat na rob ceste samo zato, da bi me kdo vprašal, kje je Nana. Važno sem mu odgovorila:

— V menaziji.

Sandi Sitar

DVANAJST PATENTOV INŽENIRJA ŽIVICA (1)

To je pripoved o izumitelju Valentiju Matiji Živicu iz Trsta, enem prvih slovenskih inženirjev in prvem načrtovalcu helikopterja med Slovenci. »Letalnik« bi moral postati — po enajstih poprejšnjih — njegov dvanaesti patent. Zakaj mu ga niso priznali, bo pojasnila naša zgodba, v kateri bomo spremljali Živicevo življenje in delo od njegovega rojstva leta 1828, do smrti leta 1917.

Živicev rod izhaja iz Skopega na Krasu, kjer se je očetu Josipu in materi Ani (Orel) rodil med osmimi otroki tudi Valentin Matija. Otroštvo je preživel kot vsi kraški fantiči, nedvomno pa je moral pokazati že zgodnje nagnjenje do tehnike, da so ga kot prvorjenega sina odvezali prevzema posestva in poslali študirat politehniko na Dunaj. Tam pa se ni ukvarjal zgolj s študijem, marveč se je na pomlad 1848 pridružil revolucionarnemu vrenju v cesarski prestolnici. Kot drugi narodi v avstroogrski monarhiji so tedaj tudi Slovenci zahtevali enakopravno priznanje in dosledno upoštevanje svojih narodnostnih pravic, predvsem glede materinega jezika in šolanja. Ko pa je revolucija propadla, je moral bežati tudi Živic; ustno izročilo pripoveduje, da so ga na kmečkem vozu, menda skritega v sodu, prepeljali domov. Ko pa so se razmere umirile, se je vrnil na Dunaj in je leta 1850 dvaindvajsetleten končal šolanje.

Skoraj celo naslednje desetletje si je iskal primerno delo, da bi s pridobljenim znanjem kar najbolj koristil »rodni grudi in

svojim rojakom«. Najprej je iskal zaposlitev kot tehnični risar po tovarnah, vendar ga to ni zadovoljilo. Vrnil se je v Skopo in je pričel prevzemati načrtovanje in vodstvo raznih graditeljskih del po Krasu (vodnjaki, ceste, stavbe). Svojo dejavnost je nato prenesel v Trst, kjer je sprva sodeloval s podjetnikoma, očetom in sinom Righetti (gradnja palače Carciotti, načrt predora z Lesnegra trga k sv. Jakobu ter gradnja mnogih stavb po Trstu in Istri). Leta 1859 je

Živic uspešno opravil inženirske izpit, to pa mu je omogočilo tudi samostojno izvajanje tehničnih del po Primorju.

Eno prvih zahtevnejših del je bila gradnja žage na potoku Lokavšček nad Ajdovščino. Tu se je mladi inženir ukvarjal z vprašanjem, kako kar najbolje izkoristiti vodno moč; izumil je posebno turbino, za katero so mu priznali enega prvih patentov.

V vasi Lokavec, v neposredni bližini njegove gradnje, pa so bili doma kovači Bavčarji. Rod za rodom je koval vse zahtevnejše izdelke, bili so mojstri za izdelavo velikih bakrenih kotlov, med prvimi so uporabljali poleg vodnega pogona tudi parne stroje in elektromotorje. Ker jih je tako privlačilo vse novo, ni čudno, da so se — prvi na Slovenskem — lotili tudi izdelave letala. O tem letalu se nista ohranili noben star zapis ali risba, toda ustno izročilo se

ga še spominja: da je imelo leseno ogrodje s kovanim okovjem, bilo prekrito z rjuhami, da je ropotalo, v zrak pa ni hotelo, in da se je številna množica, v kateri je bilo največ mladine, dodata nasmejala ob ponesrečenem poskušu letenja.

Toda takrat, okoli leta 1865, ni letelo še nobeno letalo na svetu, in zato ni nikakršna sramota, da tudi Bavčarjevo ni moglo v zrak. Inženir Živic je morda sam prisostoval temu prvemu poskusu letenja na Slovenskem. Nedvomno pa je zanj izvedel; če prej ne, se je morala tedaj prebuditi v njem želja, da bi se tudi sam preskusil na tem področju. Toda treba je bilo preživljati se iz dneva v dan in opravljati dela, ki so prinila zaslužek. Ob vsiljenih opravkih so tako minila dolga leta, preden se je lahko resnejše posvetil izumljanju letala.

(Dalje)

Valentin Polanšek

Ilustr.: Bine Rogelj

Činček gleda čudo

Počasi, počasi
se kaže na jasi,
počasi, počasi...
lomasti, lomasti,
o groza pošasti,
lomasti, lomasti...
Kaj, kaj?
že, že
vidim roge,
rove!

Počasi, počasi
se pokaže na jasi
s hišo vred
polžek ded.

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

GROZDJE

Razredči v dveh lončkih
nekaj zelene in nekaj
vijoličaste barve
Pomoči kazalec v lonček
z zeleno barvo in
odtisniga. To ponovi
dokler ne sestaviš
grozda. Isto naredi z
vijoličasto barvo tako,
da dobiš še
temno grozdje.

Vojan Tihomir Arhar
Ilustr.: Marjeta Cvetko

Muha na zatožni klopi

»Sredi molitve je sedla muha na naslon prednje klopi in... mirno drgnila nogo ob nogo ; objela je z nogami glavo in jo odločno umivala. Bilo je skoraj tako, kot bi se glava hotela ločiti od telesa in videti je bilo že tanko nit vrata. Muha je stepala peroti z zadnjimi nogami in jih tako tesno zgladila ob telesu, kakor da so škrinci obleke; svojo toaleto je opravljala mirno, kakor bi vedela, da je popolnoma varna. In res je bila varna...«

Na tako slikovit način je svetovnoznan severnoameriški pisatelj, izviren humorist in plodovit pripovednik Mark Twain leta 1876 v svojem nesmrtnem romanu Pustolovščine Toma Sawyera opisal vedenje muhe.

Vendar pred več kot sto leti o muhi še nismo vedeli vsega tega, kar nam je znano danes. Zdaj pa zagotovo vemo: muha je najhujši človekov sovražnik, skratka sovražnik št. 1-a s črtico!

Ste jo sploh že kdaj opazovali pod mikroskopom? Brrr! Njeno telo je polno kocin, na nožicah spodaj pa ima lepljive blazinice, ki ji omogočajo nemoteno hojo po navpičnih stenah in po stropu z glavo navzdol. In na teh dlačicah po telesu in nogah se ji nabira vsa mogoča nesnaga, saj muha najraje seda na gnojišča, skratka tja, kjer kaj gnije, se razkraja in trohni. Vse to pa so odlična legla vseh mogočih bakterij. Zato nas prav

nič ne preseneča, če je muha nevarna prenašalka najhujših nalezljivih bolezni, med njimi tudi tifusa, jetike in griže.

Kadar se muha »umiva«, stresa s svojih kocin neznansko množico kužnih klic. Če ob tem sedi še na kosu kruha, na sadju ali na kakšni drugi hrani, ste v hudi nevarnosti, da se resno okužite.

Zato pa: kadarkoli zagledate muho, kako se prizadenvno trebi, kar po mrhi, lop! Naj vam ne bo prav nič žal, ko bo poginila. Muh je na svetu na milijarde. Z njimi se človek borí že od prazgodovinskih časov, vendar, žal, še vedno ne dovolj uspešno...

Lojze Abram

Delo in razvedrilo naših šolarjev

POLETNO SREDIŠČE V GORICI

Na teh stolpcih se običajno vrstijo poročila zanimivih dogodkov in prireditev na naših šolah. Tokrat je izjemoma na vrsti opis živahnega počitniškega življenga nad sto otrok v poletnem centru v slovenskem dijaškem domu »Simon Gregorčič« v Gorici. Prišli so iz vseh občin goriške pokrajine, od Doberdoba do Pevme, od Tržiča in Ronk do Krmina in celo iz sosednjega Solkana, da preživijo mesec dni v veseli in živahni počitniški družbi sovrstnikov iz raznih slovenskih šol na Goriškem. Številni animatorji so poskrbeli za dobro počutje mladih gostov in pomagali otrokom, da so se v počitniškem središču, ki so ga letos organizirali že šestič, lotili raznih oblik kreativnega de-

la in dejavnosti po skupinah in krožkih, tako da so mladi udeleženci počitniškega središča odnesli s tega bivanja nekaj poučnega in koristnega.

V slovenskem dijaškem domu v Gorici je bilo ves mesec zelo veselo. Lani so udeleženci počitniškega središča za pouk in zabavo posvetili svojo pozornost spoznavanju živalskega sveta, predvsem sveta domačih živali. Letos pa so si izbrali popolnoma drugačno temo. Hoteli so spoznati svet informacije in radijskega ter televizijskega po-ročanja, zato je bila vsa letošnja dejavnost pod gesлом radia in televizije. Otroci so se zabavali s sestavljanjem napol resnih in smešnih poročil o življenu v počitniškem središču in delno tudi izven dijaškega doma, s pomočjo animatorjev pa so prirejali razne kulturne in zabavne oddaje pred televizijsko kamero. Res je bilo zelo zabavno in, zakaj ne, morda je to zanimivo delo vzbudilo komu misel, da bi se lahko v bočne ukvarjal s časnikarstvom.

Poleg tega so udeleženci prirejali srečanja z raznimi osebnostmi iz šolskega, glasbenega in literarnega življenga in se z njimi spuščali v zanimive, tehtne in poučne pogovore. Ob zaključku bivanja v dijaškem domu so priredili še uspelo prireditev, na katero so povabili starše. Pokazali so jim, kaj vse so ustvarili, jim celo predstavili zgodljivo publikacijo, v kateri so zbrali vsa poročila in oddaje, ki so jih pripravili, ter

zavrteli televizijski film o celomesečni sproščeni dejavnosti.

Le škoda, da je počitniško središče trajalo le mesec dni. Dnevi so naglo minili, a prav gotovo se bodo vsi mladi udeleženci

še dolgo spominjali raznih dogodivščin in hudomušnih radijskih in televizijskih oddaj, pri katerih so posredno ali neposredno sodelovali in se pri tem zabavali v prijetni družbi sovrstnikov.

SREČANJE »PREŽIHOVCEV«

Konec maja smo tudi pri nas doživeli Prežihovo srečanje, ki je postal že tradicionalno. Vsako leto se srečujejo učenci in učiteljstvo tistih šol v Ljubljani, Mariboru, na Jesenicah, na Ravnh, v Bistrici pri Lendavi, v Doberdalu in Dolini, ki so poimenovane po slovenskem koroškem rojaku, pisatelju Prežihovem Vorancu.

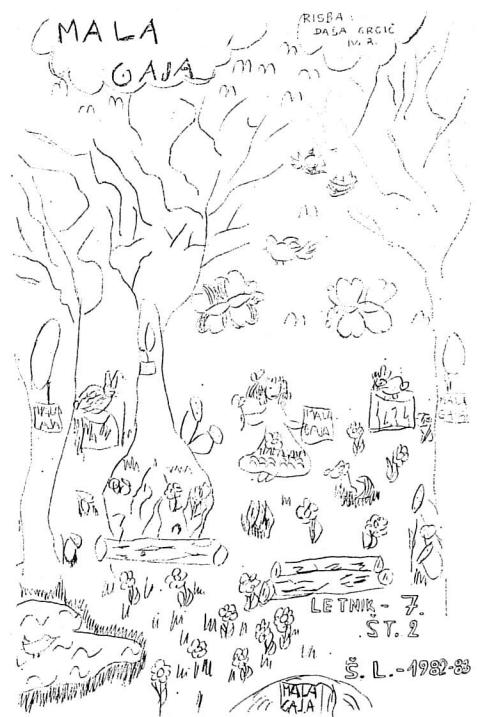
Po več gostovanjih na takih srečanjih v Sloveniji so si dolinski šolarji letos prevzeli prijetno dolžnost, da povabijo svoje vrstnike v Dolino. Prav radi so gostom iz domovine pokazali vse zanimivosti in značilnosti dolinske okolice in jih sprejeli pod svoje strehe, da so tako navezali še tesnejše prijateljske vezi in si izmenjali misli in izkustva. Krone tega srečanja je bila lepa kulturna prireditev v gledališču »Prešeren« v Boljuncu, na kateri so z recitacijami nastopile skupine posameznih šol, ki nosijo ime po Prežihovem Vorancu.

Gostje iz Slovenije so potem odšli v Doberdol, kjer je tudi šola poimenovana po Prežihovem Vorancu. Tam so jim pripravili lep sprejem doberdolski sovrstniki in jim pokazali svojo lepo šolo in kraj Doberdol.

Srečanje »Prežihovcev« se je prijetno zaključilo z obljubo, da se bodo prihodnje leto ponovno srečali.

»MALA GAJA«

Učenci osnovne šole »K. Destovnik - Kajuh« v Gropadi nadaljujejo s tradicijo izdanja svojega šolskega časopisa. Konec

šolskega leta je spet izšla »Mala Gaja«, ki prinaša zanimive spise, ljubke pesmice in prikupne risbice.

Prav vsi so se potrudili, od prvošolcev do učencev petega razreda. Še vsakdo je prispeval svoj spis, poročilo, povest ali pesmico. »Mala Gaja« je zato zelo bogata

in pesta publikacija, ki je pravo ogledalo, ne samo šolske dejavnosti, ampak tudi delavnosti šolarjev, njihove bogate domišljije in iznajdljivosti. 44 sestavkov dopolnjuje 20 risb, ki krasijo notranjost lepega ciklostiliranega šolskega časopisa gropajskih in pačkih šolarjev.

Taboriški 30 let

Taborniki Rodu Modrega vala iz Trsta in Gorice so konec avgusta priredili v Sovodnjah množično srečanje, da bi proslavili 30-letnico delovanja svoje organizacije. Srečanju so se udeležili tudi taborniki iz Slovenije in drugih jugoslovenskih republik.

Na trodnevnom zletu so se vrstile kulturne in športne dejavnosti, ki so se zaključile okrog tabornega ognja s slavnostnim programom. Taborniki so se oddolžili tudi spominu Goriške fronte, tako da so se množično udeležili proslave njene 40-letnice. Ob svečanosti v Gabrijah (na sliki) so položili venec, ki so ga sami izdelali in se poklonili padlim NOB s častno stražo.

Muca

Lojze Abram

Pestra športna dejavnost najmlajših

5. OSNOVNOŠOLSKA OLIMPIJADA

Športna dejavnost naših najmlajših športnikov je bila ob koncu šolskega leta zelo pesta in uspešna. To priča, kako so se šolarji navdušeno kosali med seboj v raznih športnih parogah, tekmovali, nastopali in izkazovali svoje športne vrline. Višek te športne dejavnosti je bila konec maja 5. osnovnošolska olimpiada, ki jo je na stadionu »Prvi maj« priredila Športna šola pod pokroviteljstvom Mladinske revije Galeb.

Skoraj 400 učencev in učenk iz desetih slovenskih osnovnih šol v mestu se je pomirilo v četveroboju, v igri med dvema ognjem, v teku, skokih in še drugih športnih zvrsteh. Najbolj borbene so bile tekme med dvema ognjem in ekipe posameznih šol so se zagrizeno borile za točke. Zmagali so učenci osnovne šole »O. Župančič« pri Sv. Ivanu, šolarji osnovne šole »K. Širok« v Ul. Donadoni so bili zmagovalci v četveroboju, pohod pa so osvojili učenci osnovne šole »I. Grbec« iz Škednja.

V okviru 5. osnovnošolske olimpiade je bilo tudi tekmovanje v šahu, posamezne šo-

le pa so tekmovale še v likovnoliterarnem natečaju. Šahovski turnir so osvojili šolarji osnovne šole »Bazoviški junaki« iz Rojana, zmagovalci likovnoliterarnega natečaja pa so bili učenci osnovne šole »F. S. Finžgar« v Barkovljah. Absolutni zmagovalci na letošnji 5. osnovnošolski olimpijadi pa je bila rojanska šola »Bazoviški junaki«, ki je v vseh tekmovanjih zbrala največ točk.

Najbolj živo in veselo je bilo na zaključnem nagrajevanju, na katerem so s kulturnim programom nastopili učenci osnovne šole »J. Ribičič« pri Sv. Jakobu, sledil pa je še nastop telovadne skupine. Sami nasmejani obrazzi, veliko veselja in razigranosti, taka je bila slika pod velikim platnom na stadionu »Prvi maj« ob podeljevanju nagrad, diplom in priznanj zmagovalcem in sodelujočim. Še enkrat je osnovnošolska olimpiada popolnoma uspela.

ŠPORTNI PRAZNIK NAJMLAJŠIH

Teden dni prej je bil, prav tako na stadionu »Prvi maj«, velik športni praznik najmlajših, tistih otrok, ki obiskujejo sloven-

ske vrtce v mestu. Zbral se je okrog 100 otrok, ki so ob zvokih koračnice samozavestno zakorakali na igrišče in pokazali, koliko telovadnega znanja so si pridobili med letom na telovadnih vajah, ki jih je priredila Športna šola. Najmlajši so nastopili z več preprostimi vajami v veliko veselje staršev in vaditeljev.

Da je bila prikupna športna prireditev še bolj privlačna, so prireditelji povabili v goste najmlajše člane Telovadnega društva »Partizan« iz Ljubljane, ki so se rade volje pridružili našim nadobudnim najmlajšim telovadcem.

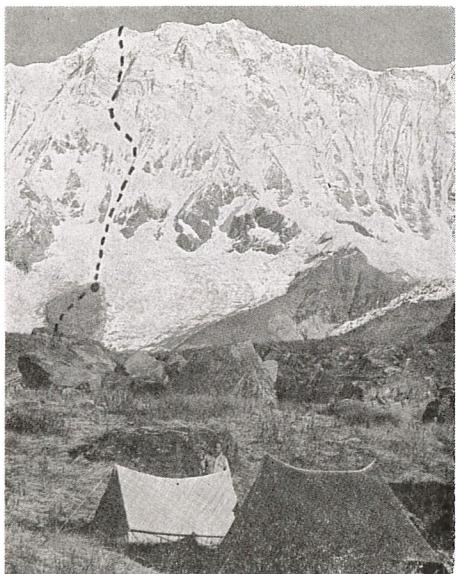
Duško Jelinčič

Tržaški alpinisti v Himalaji

V zamejstvu že vrsto let deluje mnogo slovenskih kulturnih in športnih društev. Eno od teh je Slovensko planinsko društvo v Trstu, ki bo prihodnje leto praznovalo svojo 80-letnico. Pomislite, koliko izletov je priredilo društvo v svojem dolgem življenju, koliko predavanj in koliko smučarskih izletov! Pa tudi koliko svetlih in temnih obdobjij je doživelo Slovensko planinsko društvo.

Ustanovljeno je bilo leta 1904, torej prav na začetku stoletja, ko je v Trstu še vladala stara Avstrija cesarja Franca Jožefa. Po prvi svetovni vojni so fašistične oblasti planinsko društvo razpustile, kot pač vse ostale slovenske organizacije. Leta 1946 so navdušeni slovenski planinci nanovo obnovili društvo in ustanovili več odsekov, ki delujejo še danes: smučarski, jamarski, alpinistični in mladinski.

Slovensko planinsko društvo v Trstu bo svoj visok jubilej, 80-letnico, prihodnje leto proslavilo na več načinov. Organiziralo bo izlete, predavanja, daljše ture v visoke hribe, razstave, natečaje in podobno. Nekaj

Južna stena Anapurne I. (8091 m) z vrisano smerjo plezanja naše alpinistične odprave.

ŠAHOVSKI TEČAJ ZA ŠOLARJE

V tem športnem kotičku je treba še omeniti hvalevredno pobudo nekaterih ljubiteljev šaha, ki so na osnovni šoli »O. Župančič« pri Sv. Ivanu izvedli šahovski tečaj za najmlajše. Šolarji so pobudo navdušeno sprejeli in požrtvovalno začeli igrati šah, tako da so bili prvi uspehi na zelo zadovoljivi ravni. Po tečaju so pripravili turnir, ki je trajal nekaj časa in so se ga udeležili vsi učenci. Navdušenje za šahovsko igro je bil tako veliko, da so učenci svetoivanske osnovne šole sklenili letos prideti dopolnilni tečaj.

prireditev je bilo v okviru teh praznovanj že letos. Najvažnejša prireditev je vsekakor alpinistična odprava. Pridni planinci so odpravo pripravili skupno s Planinsko zvezo Slovenije, ki proslavlja letos 90-letnico svojega obstoja.

Tokrat ne gre za kako manjšo alpinistično odpravo. Slovenski alpinisti, ki so že šli na pot, bodo plezali v Himalaji, kjer so najvišje gore na svetu. Sicer se ne bodo povzpeli na Everest, ki je najvišja točka naše Zemlje, ampak na goro Anapurna I., ki pa ima častitljivo višino 8091 metrov. Med sedmimi slovenskimi alpinisti sta tudi

Tržačana, 25-letni Lucijan Cergol in 21-letni Igor Škamperle, ki bosta skušala priti na vrh gore. To seveda ne bo lahko, zato so se vsi za ta podvig mnogo pripravljali. Plezali bodo več tednov, konec oktobra pa bi morali priti na vrh, če bo seveda šlo vse po sreči. Tako bodo z vzponom na to visoko goro lepo proslavili obletnico Slovenskega planinskega društva v Trstu.

Iz daljnega Nepala, kjer je Anapurna I., se bodo vrnili sredi novembra in tedaj nam bodo povedali, kaj vse so tam doživeli. Prepričan sem, da nas bodo njihova doživetja zelo zanimala in pritegnila.

D. L.

Zakaj, bralna značka

Branje lepe in poučne knjige ni samo za kratek čas, ampak je tudi koristno in poučno. Še od vsake dobre knjige bralec nekaj odnese, kar mu pomaga pri širjenju obzorja in znanja. Uvedba bralne značke med najmlajšimi je zato izredna pobuda, ki je veliko pripomogla, da šolarji segajo po dobrki knjigi. Zato je bralna značka najbolj množična oblika širjenja dobre knjige in hvalevredno je, da se je razširila iz Slovenije tudi v zamejstvo.

Bralna značka je tudi način združevanja učencev, mladih slovenskih bralever v domovini, zamejstvu in zdomstvu, od prvega do petega razreda in ponekod tudi na nižjih srednjih šolah.

PRAVILNIK PROSTOVOLJNEGA TEKMOVANJA ZA BRALNO ZNAČKO

Učiteljstvo že na začetku šolskega leta objavi seznam knjig, iz katerega si tekmovalce izbere nekaj del, ki jih mora prebrati v teku šolskega leta. Tako si pridobi pravi-

co za tekmovanje za bralno značko. Dela so porazdeljena po starostni stopnji in tekmovalci dobijo različne značke, srebrno in zlato Cicibanovo značko v prvem in drugem razredu, bronasto, srebrno in zlato Bevkovo značko pa v tretjem, četrtem in petem razredu.

Za Cicibanovo bralno značko morajo tekmovalci prebrati štiri dela, v glavnem slikanice, bralevi od tretjega do petega razreda pa po pet knjig v šolskem letu. V teh petih delih mora biti vsaj ena Bevkova knjiga. Poleg tega mora tekmovalci prebrati tudi vsaj eno pesniško zbirko in se iz nje naučiti na pamet pesmico, ki mu je najbolj všeč. O prebrani knjigi napiše potem učenec krajši zapis o vsebini in avtorju, navede nastopajoče osebe in naredi primerne ilustracije. Ko je knjigo prebral, se prijaví učitelju za sproščen in prijateljski razgovor o vsebini prebrane knjige, ki pa ne sme biti običajno šolsko izpraševanje.

Tekmovalci si priborijo pravico do značke in so zmagovalci, potem ko so vestno prebrali vse izbrane knjige.

Učenec, ki se odloči za tekmovanje za bralno značko, tekmuje za tisto bralno značko, ki je določena za njegovo starost in razred. Tekmovalci ne more tekmovati za višjo bralno značko. Pravila iz prejšnjih let ne veljajo več.

Ob podeljevanju bralnih značk na koncu šolskega leta je priporočljivo, kjer je pač mogoče, nagraditi z vzpodbudnimi knjižnimi nagradami zmagovalce, ki so se tekom leta najbolj izkazali s pridnostjo v vseh predmetih.

Pogum otroci, tekmujte za bralne značke in pomnite, da je največja naložba dobra knjiga, ki nam plemeniti duha, nam odkriva svet in nikoli ne zastari.

**zapojmo
veselo**

Janez Bitenc

LENKA SE SKRIVA

Janez Bitenc

1. Cinka, cen-ka, kje je Len-ka? Cinka, cen-ka,
2. Cinka, cen-ka, kje je Len-ka? Cinka, cen-ka,

buc, buc, buc, na-ša Len-ka se je
buc, buc, buc, v skrambi, kjer je mar-me-

skri-la, iš-či, iš-či Le-nko mud!
la-da, na-šo Lenko naj-de mud!

LUNA NA VOZIČKU

Janez Bitenc

1. Zvezdice so na vo - zi - ček luno, luno
2. Potlej pa ne - sre - ča ta - ka, vozek, vozek

na - lo - ži - le, sem in tja po šir - nem
pre - vr - ni - le, in na ne - bu zla - to

ne - bu luno luno so vo - zi - le.
lu - no zvezde, zvezde so zgu - bi - le.

šolarji pišejo

Kamnoseki so pri delu uporabljali le tri vrste orodja: kladivo, dleto in drogove, ki so jih imenovali »prašičja noge«. Z drogovi so si pomagali pri lomljenju in premikanju kamnitih plošč. Tako ime je drog dobil zato, ker je bil na eni strani ošiljen, na drugi pa skovan v obliki prašičje noge. Kamene sklade so premikali na valjih in jih potem nalagali na vozove, ki so jih vlekli voli.

Iz kamnoseštva so se razvile še druge obrti, kot na primer kovaštvo in prevozništvo. Kovači so kamnosekom na brusih brusili in kalili dleta.

S kamnoseštvom so se poklicno ukvarjali v kamnolomih. A tudi posamezniki so iz potrebe lomili kamen. Če je kdo na svojem zemljišču naletel na lepe in ravne plasti peščenjaka, jih je lomil in uporabljal pri gradnji. Zato je velika večina kmečkih hiš v miljski okolici — mednje spada tudi moja hiša — v celoti sezidana iz domačega kamna, ki so ga izkopalni v »kamnolomih« nedaleč od hiše ali celo pri izkopavanju temeljev.

Kamnoseštvo je še danes razvita obrt, le da zdaj ni več tako kot nekoč. V današnjih časih se kamnar poslužuje vrtalnih strojev, diamantnih žag za rezanje kamna in dlet na zračni pritisk za obdelavo. Zaradi tega gre sedaj delo hitreje od rok, a pri tem kamnar v delo ne vlivajo več svoje duše kot nekoč.

Ker je v miljski občini še toliko lepega in zdravega kamna, bi bila nepopravljiva in nedopustna škoda, če ne bi tega bogastva ponovno začeli izkorisčati.

Vladica Vodopivec
2. a r. SŠ »S. Gregorič«
DOLINA

OGLAR

Na Slovenskem je bilo nekoč oglarstvo zelo razširjeno. V krajih ob velikih gozdovih so se ljudje preživljali s to obrto.

V Brkinih, Čičariji, na Notranjskem in na Krasu, kjer je bilo veliko siromaštvo, so ljudje izkorisčali les in ga spremenjali v oglje. Bolj znani so bilo oglarji, ki so delali oglje v gozdovih pod Snežnikom. Tam so veliki bukovci gozdovi in bukov je najboljši les za izdelavo oglja.

Kamnoseki so lomili velike kamnite sklade tako, da so v kamen zbijali suhe lesene kline. Te so potem dalj časa močili, da je les nabreknil in kamen je počil. Kline so zbijali v prej izdolbljene luknje peščenjaka. Pozimi niso zbijali klinov, ampak so v luknje vlivali vodo. Ko je voda postala led, je kamen počil. Seveda je vse to moral opravljati mojster, kajti le on je znal pravilno in ravno lomiti kamen. Pridobljeni kamen so uporabljali za gradnje, talne plošče, okenske okvirje, stopnice in okrasne predmete.

Diana Colombin
4. r. COŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Na delo otroci! Rubrika »Šolarji pišejo« je odprta vsem, ki dobro sučejo pero in imajo nekaj domišljije. Ta prostor je ves za vas, zato pričakujem, da boste pridno sodelovali in vsak mesec s svojimi dopisi polnili te stolpce revije GALEB.

Rubriko začenjam z objavo nagrjenih spisov miljskih šolarjev, ki so pred koncem preteklega šolskega leta sodelovali pri natečaju »NEKDANJI POKLICI NAŠIH LJUDI«, ki ga je razpisalo Društvo Slovencev miljske občine in katerega pokrovitelj je bila revija GALEB.

V nadaljevanju objavljam tiste dopise, ki ste mi jih poslali med počitnicami in še vrsto drugih, ki so lani izostali zaradi pomanjkanja prostora.

UREDNIK

KAMNOSEŠTVO

V Miljah se je že zdavnaj razvilo kamnoseštvo. Ker je okolica Milj precej gričevnata, so kmalu začeli odpirati kamnolome. Miljske griče sestavlja fliš, to so sloji peščenjaka in laporja. Večji so sloji peščenjaka. Peščenjak je kamen, ki se je stvoril na morskem dnu pred več milijoni let. Lapor pa je mehkejši, kar je kamnosekom zelo olajšalo delo pri lomljenju peščenjaka.

Kamnoseki so lomili velike kamnite sklade tako, da so v kamen zbijali suhe lesene kline. Te so potem dalj časa močili, da je les nabreknil in kamen je počil. Kline so zbijali v prej izdolbljene luknje peščenjaka. Pozimi niso zbijali klinov, ampak so v luknje vlivali vodo. Ko je voda postala led, je kamen počil. Seveda je vse to moral opravljati mojster, kajti le on je znal pravilno in ravno lomiti kamen. Pridobljeni kamen so uporabljali za gradnje, talne plošče, okenske okvirje, stopnice in okrasne predmete.

TESAR

Tesarstvo je bilo nekoč važen poklic, saj so bili tesarji pri gradnji hiše prav tako potrebeni kot zidarji.

Danes je vse manj tesarjev.

V mamini rojstni vasi sem videla tesarja pri delu. Iz gozda je privlekel do 20 metrov dolga smrekova debla. Tesar je hlad postavil na nizke grede in ga pričvrstil s klini, da se hlad ni premikal pri tesanju. Nato je tesar hlad začel oblikovati in po potrebi obračati. To je zelo težko delo, ker mora biti tesar vedno sklonjen nad hlodom. Za to delo potrebuje tesarsko sekiro, kline in grede.

Diana Colombin
4. r. COŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

KOVAČI V STARIH ČASIH

Nekoč so kovači ročno izdelovali različna orodja. Imeli so velikanska nakovala, na katerih so oblikovali žareče želeso. Želeso so segrevali v žarečem premogu ali oglju. Ogenj so stalno razpihovali z mehom. Meh je sicer zelo smešna reč, ki zgleda kot »platnena« škatla, ki se je raztegovala kot harmonika. Imela je ročaja, na drugem koncu pa velik ustnik. Kadar si ročaja približal, oziroma stisnil, je na drugi strani skozi ustnik zapahal zrak, ki je pospeševal gorenje.

Želeso, ki je v tako razpihanem ognju postal žareče, so potem kovači oblikovali na razne načine. Delali so nože, sekire, meče, sablje, žeble, ograje, želesna vrata in drugo. Kovači so bili znani tudi kot »čevljari« konjev. Izdelovali so podkve, ki so jih zabijali konju na kopita. Pri tem delu so kovači rabili žago, sveder, kladivo in žeblje.

Tudi v Miljah so bili nekoč kovači. Danes pa jih je zelo malo, ker jih postopoma nadomeščajo najmodernejsi stroji, s katerimi hitro in brez težav izdelujejo najrazličnejše predmete, katere je nekoč kovač z muko in zelo počasi izdeloval.

David Šavron, Maksi Martini
5. r. COŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

KOLARSTVO IN KAMNOSEŠTVO

Moj praded je bil v vasi edini kolar. Deja je imel vedno dovolj. Kasneje je popravljjal tudi motorje in avtomobile. Za popravila je rabil klešče, kladivo, izvijač, angleški ključ, stružnico in drugo orodje. Med šolskimi počitnicami je imel mnogo dela z otroškimi kolesi. Večkrat je pripovedoval razna doživetja. Nekoč mu je neki zdravnik pripeljal avto v popravilo. Zdravnik je trdil, da je pradedov poklic lahek. »To pa ni res!« je odgovoril praded. »Če prideš k vam na preglej, moram takoj plačati, če ozdravim ali ne. Jaz pa moram vaš avto popraviti tako,

da bo vozil. Šele takrat sem si zaslužil denar. No, vidite, da moj poklic ni tako lahek.« Očka me je nekoč vprašal: »Ali si vedela, da je ded delal nekoč v kamnolomu?« »Ne,« sem odgovorila, »pripoveduj mi, kako je bilo takrat.«

»Takrat ni bilo lahko dobiti zaposlitve. Ded je izrabil par podplatov, ko je hodil po mestu in iskal delo. Ko je bil star 14 let, je šel za kamnoseka. Delo je bilo težko, saj so bili kameni skladi zelo težki. Kamne so prevažali s konji. V kamnolomu pri Koroščih je delalo več ljudi. Bili so iz Škofije, Črnomerec in Korošcev. Izdelovali so robe za pločnike, plošče za tlakovanje, obcestne kamne, kamnita korita, kamne za zvonik dolinske cerkve, ded je popravljal tudi cesto, ki pelje na grad sv. Justa in rimski anfiteater, vse iz kamna škrilovca. Ženske pa so morale kamnosekom nositi kosilo. Kamnolom pri Koroščih so opustili pred desetimi leti.«

»Medtem ko je ded delal v kamnolomu, je babica obdelovala njivo. Pridelovala je fižol, koruzo, ječmen in krompir. Z ječmennom so kuhalji ječmenovo kavo, žito so mleli v moko in pekli kruh, ki je trajal za veden. Doma so imeli tudi kravo, ki je dajala mleko, s katerim so delali maslo. Krava je enkrat letno zvalila telička. Vse to je bilo potrebno za vsakdanje življenje, ker takrat ljudje niso imeli toliko denarja, da bi si priščili nakup raznih dobrin.«

Katja Santin
5. r. (1982-83) COŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

POČITNICE

Vse poletje sem hodil na kopanje v Tržaški pomorski klub »Sirena« v Barkovljah. Tam sem se vedno zelo zabaval. Naučil sem se jadrati in sem treniral na jadrnici optimist. To je enosedežna jadrnica za otroke. Jadranje mi je zelo všeč. Vsakokrat, kadar pristanem, moram jadrnico oprati s tekočo vodo; pospraviti moram tudi jadro, kobilico, krmilo in škoto.

Po jadranju sem se kopal. Kadar sem se naveličal kopanja, sem se sušil na soncu, potem malical in hodil loviti ribe. Kadar me je oče poklical, pa sem se odpravil in skušal sva šla domov na večerjo.

Tudi plavanje me zelo navdušuje in zábava. S prijatelji se rad potapljam, da si ogledam dno našega morja.

Marko Debeljuh
5. r. OŠ »Bazoviški junaki« ROJAN

BIL SEM NA MANGARTU

Proti koncu julija smo se odpravili na Mangart. Peljali smo se po avtocesti do

Vidma, potem pa mimo Karnije in Trbiža do meje na Predel in se končno pripeljali do vznožja Mangarta.

Tam smo si obuli gojzerice, si vrgli nahrbtnike na rame in se začeli vzpenjati proti vrhu gore. Pot je bila strma, ponekod zavarovana in moralni smo plezati. Nad nami so bili drugi ljudje, ki so bili zelo nepazljivi in so prožili kamjenje. V nekaterih kotanjah v senci je še ležal sneg. Med dvema skalama je curljal studenec.

Pot je bila zanimiva, a tudi nevarna, ker smo se morali oprijemati klinov in žice. Precej utrujeni smo dosegli vrh. Tam smo počivali in jedli malico. Občudovali smo gore okoli nas in imeli lep razgled na Belopeška jezera in na vse bližnje vrhove Jalovca, Montaža, Viša, Kanina. Na drugi strani pa smo videli Triglav.

Vrnili smo se po italijanski strani do koče pod Mangartom, kjer smo se okreplčali s toplim čajem.

Marko Posega
4. r. OŠ »Bazoviški junaki« ROJAN

V PORDENONU

Konec aprila smo se peljali v Pordenon. Že zjutraj sem čakala na mamo, da bi mi povedala, kaj naj oblecem. Rekla mi je, naj oblecem, kar hočem. Naglo sem bila pravljena in odpeljali smo se.

Peljala sem se v avtu in opazovala stvari okoli sebe: kamnolom, obsežna polja, vignograde, gričke in gozdčke. Končno smo se okrog poldne pripeljali v Pordenon, kjer je bila vinska razstava. Šli smo na razstavo in se sprehabjali med stojnicami, kjer so prodajali bonbone, slaščice in igrače. Pri neki stojnici smo jedli klobase in polento, sir in ocvrt krompir.

Oče je potem obiskal bratranca, ki ima dva sinova in hčer: Corradu, ki je star 12 let, Danieleja, ki ima 7 let, in Sereno, ki je star 14 let. Ko smo prišli, sta Corrado in Daniele odšla, jaz pa sem se igrala s Sereno. Medtem so oče, mati in obe sestri šli na obisk k prijateljem. Jaz sem ostala pri Sereni in kmalu sta se vrnila še Corrado in Daniele.

Zvečer smo se poslovili in se vrnili domov. Ker sem med potjo spala v avtu, sem bila doma prav budna, zato sem še gledala televizijo. Na izletu je bilo zelo lepo.

Mikela Feletti
5. r. OŠ »F. Milčinski« KATINARA

NA RADJSKI POSTAJI

Presrečna bi bila, če bi lahko vodila radijsko oddajo. Najraje bi imela neposredno

oddajo v studiu in otroci bi po telefonu odgovarjali na zastavljenia vprašanja. Če bi bilo mogoče, bi v studio povabila otroke in odrasle.

Zame so to res sanje, saj ni mogoče, da bi pri dvanajstih letih vodila svojo oddajo. Za to je treba biti pripravljeni, sposobni in pogumni. Imeti je treba močan glas in dobre zobe brez luknj.

Lahko pa bi bila stalna napovedovalka, a najbolj bi si želela svojo oddajo, ki bi trajala kar uro in pol. Vodila bi oddajo z ugankami in vprašanji ter delila nagrade.

To so le moje sanje, vendar vam svetujem, da poslušate nasvete učiteljice Mirjam Mikolj, kot jih poslušam jaz. Če je ne bi poslušala, ne bi napisala niti tega spisa, ker pač ne bi vedela kaj napisati.

Tjaša Kocman
1. r. SŠ »S. Kosovel« OPĆINE

PRIDNOST

V začetku šolskega leta sem bil v šoli zelo slab učenec in nisem znal ne brati in ne pisati. Učiteljica me je vedno karala, da moram mnogo brati. Nisem uboqal. Na vse načine mi je učiteljica prigovarjala, kako bo lepo, če bom priden. Doma sem samo gledal televizijo. Vedno sem obljudbljal, da bom postal priden, pa nisem in nisem.

Pa smo šli stanovat v novo hišo. Mama ni hodila več v službo. In nekega dne sem postal priden, zelo lepo je biti pridni. Zelo si želim, da bi postal še bolj priden. Tudi mama, očka, Erik in učiteljica si to želijo. Potrudil se bom. Bilo mi je zelo hudo, kadar so me vsi kregali. Zdaj pa sem zelo vesel.

Matej Cingerla
3. r. OŠ PROSEK

BUJENJE

Zjutraj me je zbudila babica. Bil sem še zaspan in sem zato potisnil glavo pod одеjo. Brat Maksi je še spal. Babica me je odkrila in mi velela, naj se oblecem. Potem je zbudila še Maksija. Niti Maksi ni hotel vstati, zato ga je babica začela kregati in opominjati, da je že pozno in je treba v šolo. Ko je Maksi to slišal, je naglo vstal in se oblekel. Bilo je že sedem in pol in mama je že ob sedmih odšla na delo.

Tudi jaz sem vstal in se oblekel. Šel sem v kuhinjo na zajtrk in medtem po radiu poslušal pravljico. Bila je zelo lepa. Ob osmih sem šel poklicat očeta, da je vstal.

Danijel Gherbassi
3. r. OŠ PROSEK

DEŽEVNO VРЕME

Po dolgem času je bilo vreme grdo. Oblačno je bilo, a ni deževalo, zdelo pa se

NAGAJIVKA

Kdor rad plava, kar na glavo
brž naj se požene v Savo,
potlej pa za kakšno uro,
brede naj hladit se v Muro.

Če mu ta ni všeč, bo prava
voda zanj pač reka Drava.
Komur v Dravi je premrko,
se potöpi hitro v Krko
ali naj pri priči skoči
in se zmoči v bistri Soči!
Komur pa še to ni dosti,
ni z gorečnežem se bosti:
v kad vodé naj glavo vtakne
in pošteno jo oplakne!...

je, da je nebo prekrila velika, temna, siva rjuha. Mislil sem, da bo kar naenkrat začelo deževati. Dolgo ni deževalo in zemlja je suha, rastline pa venejo. Najbolje pa bi bilo, da bi ponoči deževalo, da bi se mi popoldne lahko igrali na dvorišču.

Dean Černe
3. r. OŠ PROSEK

PRAZNOVANJE

Že od prvega razreda dalje imamo nавdo praznovati rojstne dneve tudi v šoli. Svoj rojstni dan sem praznovala januarja in tistega dne sem dobila razna darila, druga pa naslednje dni, ker so sošolci pozabili kupiti, ali pa niso vedeli, kaj bi mi podarili. V šoli smo praznovali, vse sošolce sem poslakala s slaščicami, nato pa smo se veselili in poslušali plošče.

Potem je napočil dan Valterjevega rojstnega dne. Na praznovanju v šoli je dobil samo dve darili. Podarila sem mu žepno telefonsko rubriko, Aleksander pa mu je podaril žogo. Valter je pozabil naročiti torto, zato je v šolo prinesel krofe. Obljubil pa nam je, da bo torto prinesel naslednjega

dne. Naslednji dan je dobil tudi Alenkino darilo in sicer lepo ploščo. Potem pa smo vsi skupaj praznovali, se veselili in poslušali plošče. Praznovanje je bilo zelo lepo in vsi smo se zabavali.

Sara Trampuž
5. r. OŠ »I. Grbec«
ŠKEDENJ

MOJ NAJVEČJI ZAKLAD

Moj največji zaklad je medvedek, ki sem ga dobila, ko sem bila še majhna. Medvedek je majhen in bel ni je moj največji prijatelj. Nikoli ga ne pustum. Če me kdaj mama ali oče okregata, grem v sobo, se stisnem k medvedku in mu pravim, da je on moj največji prijatelj, ki me nikoli ne zapusti.

Z medvedkom spim in se igram. Ko sem šla k babici, sem ga vzela s seboj, da bi z njim spala. Medvedek je moj najdražji zaklad in ga za nič na svetu ne dam.

Valentina Cossutta
5. r. OŠ »A. Sirk«
KRIŽ

Zame je največji zaklad enciklopēdija »Živilstvo Evrope«, ker jo uporabljam pri šolskem delu. Ko smo v šoli razpravljali o živilstvu, mi je bila enciklopēdija v veliko pomoč, ker je v njej okrog 2000 barvnih risb in fotografij in nad 7000 gesel.

Nekega dne sem pozabila spraviti knjigo. V mojo sobo je prišel moj mlajši brat Tiber, vzel knjigo in jo že popacal. Še pravočasno sem prišla v sobo, ko je Tiber hotel strgati stran iz enciklopēdije. Od tistega dne sem knjigo redno spravljala. Tiberju pa je bila knjiga všeč in jo je večkrat vzel (kadar je nisem spravljala), zato ga je očka okregal. Od tistega dne je ni več jemal, ampak jo je sam spravljal.

Ob vsaki sliki v knjigi je narisan majhen zemljevid Evrope, na katerem so v raznih barvah označeni predeli, kje živijo razne vrste živali. Večkrat gledam slike. Najbolj me zanimajo ribe in kače in še pri vsaki sliki pogledam še na zemljevid, kje žival živi in kakšni so pogoji in okolje, kjer živi. Kadar preberem, da je kakšna riba v morju nevarna, si mislim, da poleti ne bom na kopanju nikoli več plavala v morju. Prav tako mislim, da ne bom nikoli več hodila v gozd, ko berem o kaki strupeni kači.

Predlanskim sem v knjigi gledala samo slike, zdaj pa tudi preberem sestavke. Največ iz knjige prepisujem in prerisujem. Enciklopēdija mi je zelo všeč, zato je očka zadovoljen, da mi jo je kupil.

5. r. OŠ »A. Sirk«
Jana Drassich
KRIŽ

V ČUDEŽNI DEŽELI

Nekega dne sem šel na sprehod in na neki trati sem pod nogami začutil nekaj mehkega. Stopil sem korak nazaj in pred seboj zagledal zvitno preprogo. Odvil sem jo in se nanjo ulegel. Naenkrat je preproga odletela. Malo sem se prestrašil, zato sem se trdnò držal za robeve. Čez nekaj časa je preproga pristala na nekem čudnem planetu. Pogledal sem okoli sebe in zagledal vse polno zlata. Na drevesih so rastli diamanti in sladkarije, med drevesi pa sem zagledal majhno hišico. Pogledal se v hišico in zagledal na gugalnem stolu staro ženico. Potrkal sem in zaslišal hripav in starikav glas, ki me je povabil, naj vstopim.

Starca je sedela sredi prostora blizu mize. V kotu je stala starinska omara, poleg nje pa velika skrinja. Vprašal sem ženico o čudežni deželi in ona mi je vse razložila. Vedela je tudi, da se pišem Andrej in da stanujem v Nabrežini. Potem mi je podarila vrečko zlatnikov. Pozdravil sem

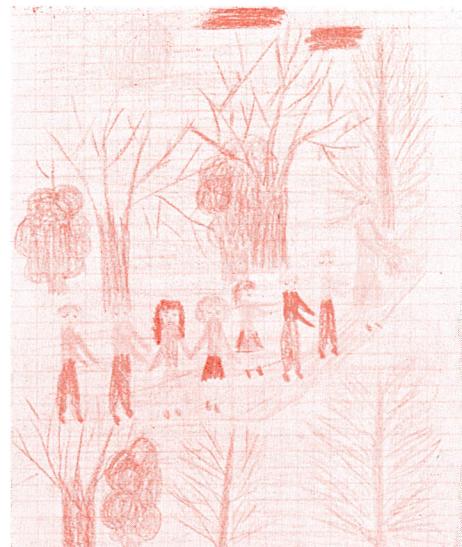
starko, se spet ulegel na letečo preprogo in odletel domov. Doma sem vsem pripovedoval o svojem doživetju.

Andrej Peric
5. r. (1982-83) OŠ »V. Šček«
NABREŽINA

SPREHOD PO GOZDU

Odpeljali smo se z avtobusom na Općine. Ogledali smo si lutkovno razstavo. Ko smo si podrobno ogledali vse lutke, smo se peš odpravili proti Proseku.

Hodili smo po gozdu. Pot je bila izredno lepa. Vsi srečni smo tekali za metulji, peli, opazovali drevesa in poslušali ptičje petje.

Nekateri smo se tudi poskrili. Nekdo je zakričal, da je videl srne. V šolo smo se vrnili, ko je bila ura poldne. Naglo smo pregleddali naloge, malo tudi risali, ko pa je zazvonil konec pouka, smo se vsi veseli vrnili domov.

Tanja Černe
3. r. OŠ PROSEK

PUST DAN

Sam sem v kuhinji in pišem nalogu. Ko bom vse napisal, bom tudi bral. Že mislim na to, da bom šel popoldne ven. Ne vem kam. Prišel bo Danijel in bova šla skupaj. Zvečer se bom vrnil.

Zdaj je tri popoldne. Vreme je oblačno. Zebe in ni sonca, zato imam prižgano luč. Prav nič vesel nisem takega vremena. Dan je res pust.

Mitja Emili
3. r. OŠ PROSEK

ZJUTRAJ

Mama me je zbudila ob sedmih in pol in dejala, naj pride poslušati pravljico. Jaz sem še spal pokonci, in medtem ko sem poslušal pravljico »Hlebček kruha«, sem zajtrkoval. Umil sem se in se šel obleč. Potem je prišel Mitja, da bi skupaj šla v šolo. Šele takrat je mama opazila, da sem srajco oblekel narobe. V šolo naju je peljala mama in pred začetkom pouka smo se na šolskem dvorišču še igrali.

3. r. OŠ PROSEK
Kristjan Doljak

IZLET V FURLANIJO

Sredi aprila letos smo šli na šolski izlet v Palmanovo. Mestece ima trojna vrata z obzidjem. To je bilo srednjeveško mesto in ima obliko osmerokotnika. Po obisku v Palmanovi smo se odpeljali v Gonars na pokopališče. Tam sta kostnica in spomenik v počastitev žrtev za časa fašizma.

Med vojno so fašisti zatirali Slovence in Hrvate in jih zapirali v taborišča. Tako taborišče je bilo v Gonarsu. Tam so ljudi zapirali v barake in jih tudi mučili, zato jih je mnogo pomrlo. Počastili smo njihov spomin z enominutnim molkom. Pred spomenik smo postavili cvetice in tam smo se tudi slikali.

Potem smo se odpeljali v Lignano - Punta Verde v živalski vrt, ki je zelo velik. Videli smo mnogo živali. Žirafa je smukala travo, a ker ima tako dolg vrat, je morala razširiti prednji nogi, da je doseglala travo. Neka ptica je tako vreščala kot mi v šoli med odmorom. Videla sem opico, ki je prebirala hrano in vohala drugi opici ritko. Medvedom smo metali bonbone. V živalskem vrtu je bil tudi povodni konj, ki se je skrival pod vodo, zato so nekateri otroci metali v vodo kamenje, da bi se žival pokazala. Videli smo še labode, race in še mnogo drugih živali. Bilo je res lepo.

Barbara Baša
4. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

Lep opis šolskega izleta v Palmanovo, Gonars in Lignano je poslala tudi Lara Musina, učenka 4. r. OŠ »K. Širok«. V živalskem vrtu so njeno pozornost najbolj pritegnile razne kače. Še najbolj sladak pa je bil potem sladoled na poti domov.

NA VRHNIKI IN V LJUBLJANI

Letos spomladni proti koncu aprila smo si ogledali Cankarjevo rojstno hišo na Klanču. V hiši je kuhinja in zraven sta dve sobi. Oskrbnik nam je povedal, da je v teh majh-

nih prostorih živelo šest otrok s starši. Po ogledu hiše smo šli v cerkev sv. Trojice. Pred cerkvijo je lep travnik, na katerem smo se igrali z žogo. Nato smo se z avtobusom odpeljali v Bistro na ogled muzeja. Tam smo videli orodje, orožje in živali. Po kosišu smo si ogledali Cankarjev dom v Ljubljani. Proti večeru smo se zadovoljni vrnili domov.

Vesna Kranjec
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Pred Cankarjevim domom v Ljubljani je postavljena lesena kocka. V njej je izdolbljen Cankarjev obraz.

Stopili smo v velikansko dvorano. Od tam so nas pospremili v drugo veliko dvorano, kjer so ogromne orgle. Spremljevalec nam je povedal, da so te orgle po velikosti tretje v Evropi. Šli smo potem v srednjo dvorano, vso v rdeči barvi. Ogledali smo si potem še manjšo, črno dvorano. Tam običajno imajo lutkovne predstave. Ta dvorana je okrogla. Šli smo še v belo dvorano. Tam kažejo filme. V tistem prostoru so tudi konference. Tam dobi vsak svojo slušalko in lahko v svojem jeziku posluša, kaj govorijo tisti, ki nastopajo. V dvorani imajo namreč simultano prevajanje v več jezikov. Ogledali smo si potem še nekaj manjših konferenčnih sob v kletnih prostorih. Najnižja dvorana je petnajst metrov pod zemljo. S stropov so povsod visele majhne cevčice. Spremljevalec nam je povedal, da je to protipožarna naprava. Če toploota v prostoru preseže predvidene stopinje, spustijo v cevčice posebno peno, ki pogasi požar.

Še nikoli si nisem predstavljal tako velike kulturne hiše. Zelo sem vesel, da sem si lahko vse to ogledal.

Danijel Stein
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Zanimive dopise z izleta na Vrhniko in v Ljubljano z raznimi podrobnostmi in doživetji so poslali tudi Martina Oppelt, Cinzia Ravasi, Monika Sancin, Marijana Oppelt, Walter Giacomin, Piero Fontanot, Sara Jabolček in Ingrid Čok, učenke in učenci 4. in 5. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA.

VZGOJIL SEM CVET

Bilo je v Ljubljani. Takrat sem bil star pet let in je bilo spomladni.

Pri sodilih, ki so imeli hišo nasproti naše, so kupili češnje na trgu in me povaobili. Ko sem jih pokusil, so mi bile tako všeč, ker so bile tako dobre, da sem takoj sklenil, da bom vsadil češnjo. Jedel sem

Galeb je zakorakal v svoje trideseto leto!

Res častitljiva starost za zamejsko mladinsko revijo, ki pa je kljub svojemu visokemu jubileju ohranila vso razigrano mladostnost in svežino, prva pogaja za poučevanje in razvedrilo mladih bralcev. Galeb mora ostati mlad, ker je namenjen mladim ljudem, da jih spremja na prvih korakih v življenje pridnih, poštenih in predvsem zavednih Slovencev.

V teh dolgih tridesetih letih je Galeb številnim rodovom slovenskih šolarjev odpiral nova obzorja, jih poučeval, vedril, zavabal in jim budil zavest, da so pripadniki sicer številčno majhnega, a kulturno in zgodovinsko zelo bogatega naroda.

Koliko učencev je v teh treh desetletjih zapustilo šolske klopi in vsi, tudi tisti prvi

sosedove češnje in sproti spravljal peške v vrečko, ki sem jo imel slučajno pri sebi. In tako sem vrečko kmalu napolnil do polovice. Zahvalil sem se, poslovil in odšel.

No, in tedaj se je začelo sejanje. Vzel sem lesen klinček, da bi delal luknje, lopatico iz plastike za ostranjevanje zemlje in seveda češnjeve pečke. Za svoj sadovljak sem si izbral majhen sosedov travnik z lepo zeleno travo, okoli katerega je bila živa meja. Sosedje so travnik zelo negovali v okras hiši.

Začel sem kopati prvo luknjo za prvo češnjo. V začetku je šlo zelo počasi, potem pa vedno hitreje. Ko je bila luknja velika, da bi vanjo stlačil tri budilke, sem nehal in imel občutek, da sem postal vsaj rudar. Vanjo sem položil tri peške, jo zasul in začel kopati novo. Tako sem garal dve uri, dokler ni ubog travnik izgledal kot minira polje. Ko sem vse opravil, sem začel

bralci Galeba, ki so dandanes skoraj štiri desetletniki, so duhovno obogateni odnesli iz šole tudi delček Galebovega ustvarjalnega prizadevanja v korist slovenske učeče se mladine.

Zvest temu svojemu poslanstvu je Galeb v letošnjem jubilejnem 30. letniku pravil za vas, mlade bralce, vrsto presenečenj. V prihodnjih mesecih boste brali zanimivo risanko »Povest partizanske zvestobe«, ki jo je napisal znameniti mladinski pisatelj Tone Selškar, ilustriral pa naš rojak iz Križa, slikar Albert Sirk. Albertu Sirku sicer ni bilo dano svojega dela izpeljati do konca, ker je sredi leta 1947 umrl, njegov trud je zato nadaljeval in izpolnil slikar Bogdan Grom. Risanko je leta 1947 objavljal »Ljudski tednik«, zato je po tolikih letih prav, da jo Galeb ponatisne.

Vabim vas, da se med letom naučite vseh deset neobjavljenih pesmi Janeza Bitenca, ki jih bo Galeb prinašal vsak mesec. Proti koncu šolskega leta pripravljam proslavo tridesetletnice Galeba v Kulturnem domu v Gorici, kjer boste lahko vsi sodelovali in lepo zapeli.

V minulem šolskem letu sem vam predstavil vrsto znamenitih Slovencev, ki so s svojimi deli, študiji, raziskavami in iznajdbami odločilno pripomogli za rast splošne

računati, koliko češnj bom prodajal in koliko jih bom imel zase.

Ura je bila pol štiri in soseda je, kot je bila njena navada, šla na sprehod. Utrjen in žejen od napornega dela sem jaz šel v kopalnico pit vodo. Tedaj sem zaslila krike. Mislit sem, da se je najmanj podrla hiša. Bila je soseda, ki je vpila: »Ja, moj vrt, moj prelepi travnik. Samo da dobim huligana, ki je to storil! Ja, moj vrt, moj prekrasni travnik!«

Tako sem razumel, da je zunaj neurje in je še najbolje, da se skrijem. To pa je vendarle prišlo na uho moji mami in sem jih zato zvečer pošteno dobil. Od takrat nisem več sadil češenj. Ena češnja pa je le zrasla ob živi meji in je še danes tam, če je niso že porezali z živo mejo.

Isto leto, ko sem sadil češnje, smo jeseni v vrtcu sadili fižol v jogurtove lončke. Toda fižoli so bili beli in bledi, ker pozimi

človekove blaginje. Letos vam bo Galeb v nekaj nadaljevanjih izpod peresa Sandija Sitarja predstavil znamenitega tržaškega Slovence Živica, o katerem prav mi na Tržaškem prav malo vemo. Seveda bo Galeb še dalje objavljal osrednjo prilogo slik v barvah ter še v vsaki številki poskrbel tudi za najmlajše bralce z luhkimi, kratkimi in risanimi sestavki, ki so primerni prav za prvošolce.

Prvo veliko presenečenje, ki vam ga je pripravil Galeb še pred začetkom šolskega leta, je šolski dnevnik, ki ga verjetno vse že imate in pridno uporabljate. Vsaj upam, da je tako, da ste segli po prvem slovenskem šolskem dnevniku in vas niso omamili razni drugi kičasti dnevniki, ki se kričeče ponujajo na prodajalnih mizah papirnic in knjigarn. Res je, da je Galebov šolski dnevnik bolj skromen, da nima barvnih stripov in pufijev, je pa le naš, slovenski. Prinaša vse potrebne razpredelnice, vrsto zanimivih podatkov, smešnice in spominske datume in je prav zato najbolj primeren za vsakega slovenskega šolarja in, zakaj ne, tudi za vsako zavedno slovensko učiteljico in učitelja.

Še presenečenje za zveste naročnike. Kot je pač običaj, boste vsi, ob plačilu ce-

niso imeli dovolj svetlobe. V vrtcu smo sadili tudi sončnice, ki pa so uspele. In tako se je zame končalo leto sajenja.

Leo Oblak
5. b r. (1982-83) OŠ »F. Bevk«
OPĆINE

Lepo dopise, v katerih opisujejo gojenje cvetic doma, so poslali tudi Mitja Danev, Katja Foschini in Eva Mauri, ki so lani obiskovali 5. b r. OŠ »France Bevk« na OPĆINAH.

OBISK GLEDALIŠKE IGRALKE

K nam na šolo je spomladni prišla gledališka igralka Štefka Drolčeva. Iz njige Nadihoča, ki jo je napisal Fran Levstik, nam je povedala mnogo pesmic. Knjigo sem prebral tudi jaz v drugem razredu.

Štefka Drolčeva je s seboj iz Ljubljane prinesla tudi tri lutke iz blaga: muco in

letne naročnine, prejeli posebno dopisnico, s katero boste sodelovali pri bogatem nagradnem žrebanju. Obljubljjam, da bo žrebanje letos res bogato. Poleg tega boste vsi naročniki dobili koristno darilo, ki vam bo pomagalo pri učenju, zabavi, raziskavah in spoznavanju naše ožje slovenske zamejske stvarnosti: zbirko slikic »Naša mala domovina«, ki jih je v prejšnjih letnikih objavljal Galeb.

Med tolikimi veselimi novicami je, žal, tudi taka, ki je najbolj neprijetna. Cene se stalno višajo, vse je zelo draga in vsak dan je slabše. Po sili razmer je tudi Galeb pri moran zvišati svojo ceno. Posamezna številka stane 1500 lir, dvojna številka 2000 lir, celoletna naročnina pa 10.000 lir. Kdor se naroči na Galeba, vsekakor prihrani precej in sicer kar 3.000 lir na ceni posameznih številk. Poleg tega dobi zbirko »Naša mala domovina«, ki stane 6.000 lir.

Na koncu še srčno priporočilo vsem: naj vam bo učenje prijetno razvedrilo, pouk pa vsakdanja duševna hrana za bodoče čase, ko boste zapuščali šolo kot zreli in zavedni mlađi Slovenci. V vseh osnovnošolskih letih pa naj vas spremlja, poučuje in zabava Galeb.

UREDNIK

dve miški. Prebrala nam je nato dve pravljici »Sapra Miško« in »Glavnega petelina«. Obe pravljici sta bili zelo lepi in igralka je tako lepo nastopala, da se mi je zdelo, da res govorita miška in petelin. Pravljica o petelinu je govorila o petelinu, ki je mislil, da je prvi na svetu. Druga pravljica pa je govorila o miški, ki si je zlomila zob in ni mogla več gristiti, zato so se vse iz nje norčevali. Vsem nam je bil nastop Štefke Drolčeve zelo všeč in vsi smo pazljivo poslušali in se zabavali.

Mirko Brus
4. r. OŠ »K. Širok«
DONADONI

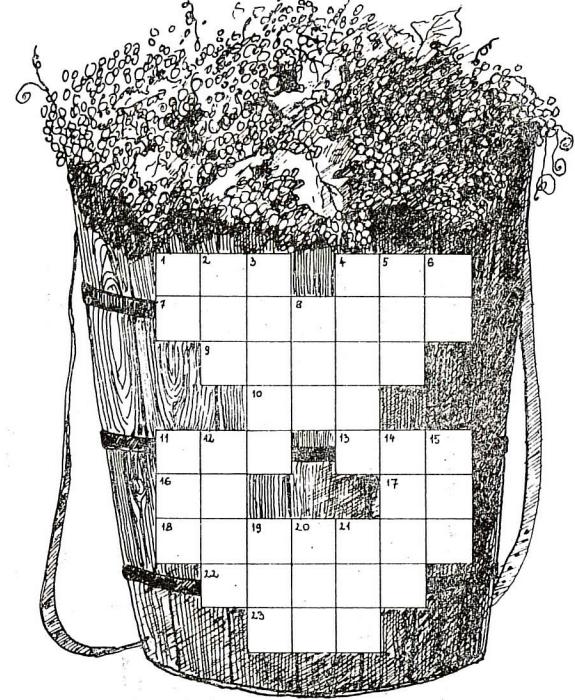
Obisk igralke Štefke Drolčeve na šoli sta lepo opisala tudi David Puntel in Marko Germani, oba učenca 4. r. OŠ »K. Širok« v UI. DONADONI.

KRIŽANKA »BRENTA«

Vodoravno: 1. oče, 4. deset krat deset, 7. jesensko opravilo v vinogradu, 9. ljudski izraz za top, 10. pojav na razburkani vodi, 11. besedica, ki označuje davno preteklost, 13. zbodljaj, 16. vmesni črki besede tata, 17. soglasnika v besedi gora, 18. slovensko ime za oktober, 22. večja lesena posoda, 23. poljska cvetica z rdečim cvetom.

Navpično: 1. srednji del besede mati, 2. trčenje, 3. sredozemska rastlina, ki cvete samo enkrat, 4. visoka stavba, 5. barva kože, 6. srednji del besede sova, 8. žensko ime, 11. puranu podobna ptica s čudovitim repom, 12. majhen rt, 14. moško ime, 15. največji jadranski otok, 19. nima daru govorica, 20. eden in drugi, 21. atletska panoga

IZPOLNJEVANKA

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

A A A A A A A B B C C C E E E E G

I I I I M M M M N N N N O O O P P P R R R T T V V Z Z

Iz zgornjih črk sestavi sedem besed, ki jih zahtevajo spodnji opisi in jih vpiši vodoravno v lik.

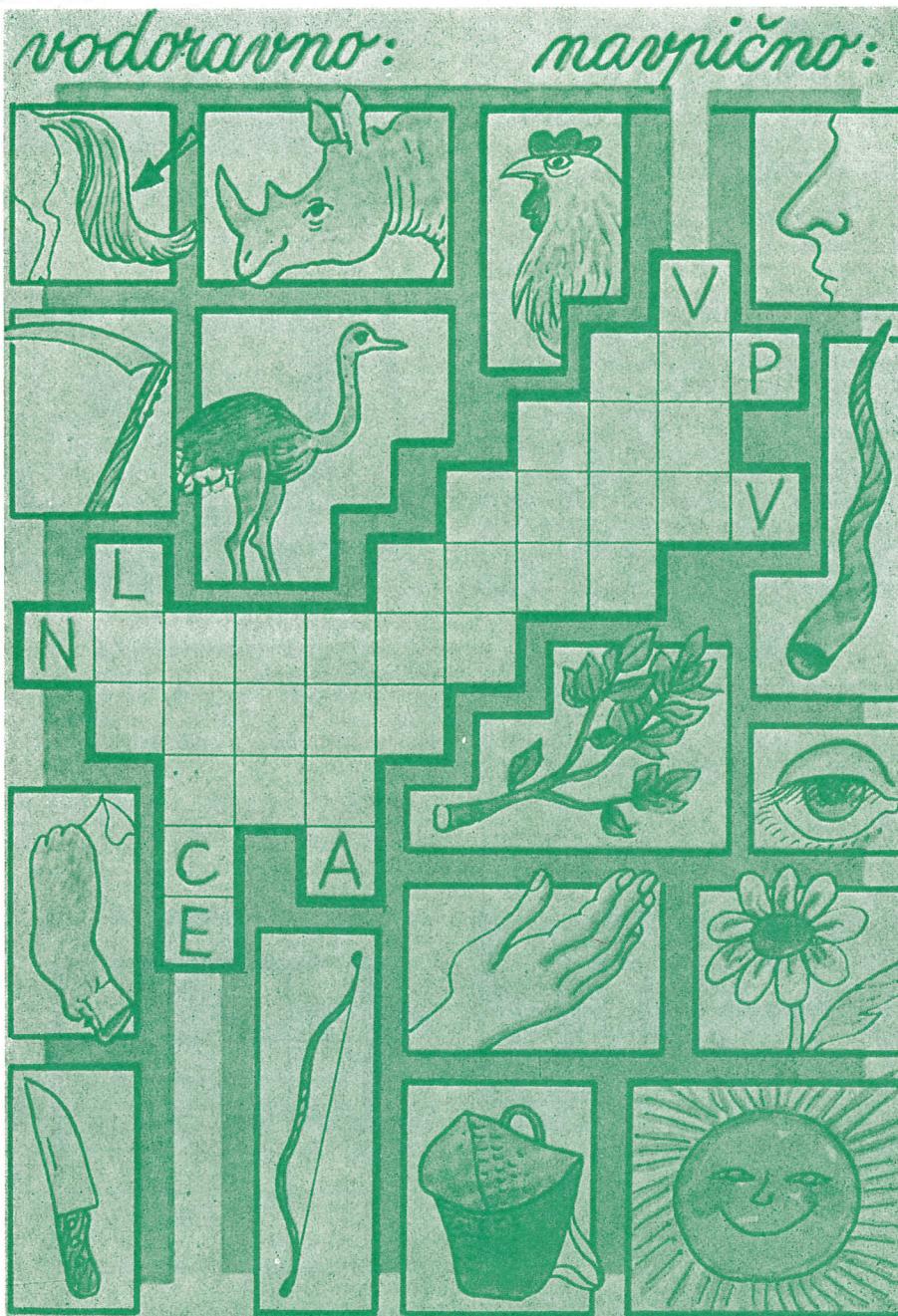
1. delavec, ki žaga drva, 2. Obri, 3. z razstrelivom napolnjeno kovinsko telo, 4. usmerjenost k uresničitvi kakega dejanja, 5. ugotavljanje znanja in sposobnosti kandidata, 6. preprosto orodje za ročno mlačev, 7. enoja.

Navpično brane črke v krogih in kvadrati dajo imeni dveh slovenskih krajev, eden je v Kanalski dolini, drugi na Dolenskem.

MAGIČNI KVADRAT

1	2	3	4
2			
3			
4			

SLIKOVNA KRIŽANKA

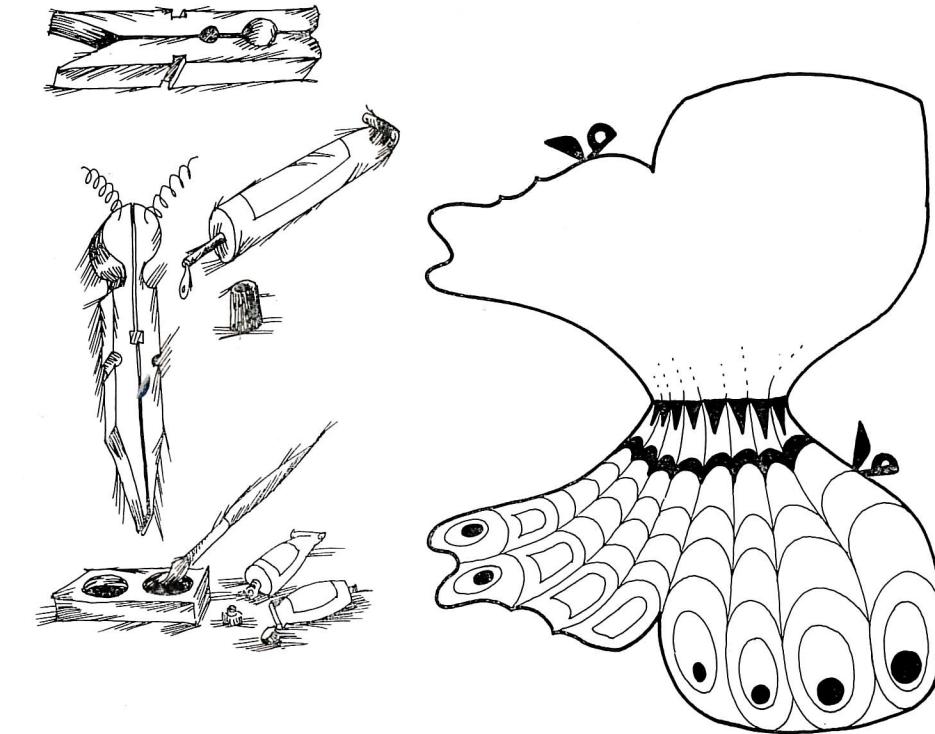
Poisci prave besede za vse, kar je narisano okrog križanke. Besede vnesi v prazna polja tako, da se bodo med seboj ujemale. Nekaj črk je že vpisanih za lažji začetek.

Vera Poljsak

Ilustr.: Magda Tavčar

METULJ

POBARVAJ IN IZSTRIŽI METULJA. POIŠČI ŠČIPALKO, ZALEPI KOT KAŽE RISBA IN POBARVAJ. PRITRDI NA ŠČIPALKO ŠE METULJEVA KRILA.

**Rešitve ugank pošljite čimprej na uredništvo Galeba: Lojze Abram,
Ulica G. Amendola 12 - 34134 Trst.**

CENA: 1.500 LIR, DVOJNA ŠTEVILKA 2.000 LIR, NAROČNINA 10.000 LIR